

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE WIĘCBORK
NA LATA 2017 – 2022**

Spis treści

Spis treści	1
I. Wstęp.....	2
II. Przemoc w rodzinie	3
1. Przemoc w rodzinie w perspektywie psychologicznej.....	3
2. Rodzaje przemocy	3
3. Cykl przemocy w rodzinie	4
4. Skutki przemocy.....	5
III. Diagnoza problemu przemocy.....	6
1. Zespół Interdyscyplinarny w Więcborku	6
2. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku.....	27
3. Punkt Interwencji Kryzysowej w Więcborku.....	29
4. Posterunek Policji w Więcborku	29
5. Podsumowanie diagnozy - wnioski dla służb pomocowych	31
IV. Podstawa prawna	33
V. Analiza SWOT – problem przemocy w rodzinie.....	34
VI. Cele i zadania programu	34
VII. Harmonogram realizacji programu.....	35
VIII. Źródło finansowania.....	38
IX. Adresaci i Realizatorzy programu	37
X. Monitoring Programu.....	37
XI. Spodziewane efekty realizacji Programu.....	38
XII. Zagrożenia realizacji Programu.....	38

I. Wstęp

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym. Dotyczy nie tylko tzw. marginesu społecznego, ale też rodzin, które na pierwszy rzut oka wydają się, że prowadzą normalne, spokojne życie. Skala zjawiska nie jest do końca znana, gdyż wiele osób nie zgłasza tego problemu. Ofiara w obawie na reakcję społeczeństwa, najbliższych, ukrywa fakt doświadczania przemocy w domu rodzinnym. Niestety konsekwencje trwania w takim układzie mogą być bardzo dotkliwe nie tylko pod względem fizycznym, ale też psychicznym.

W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjne – ogólnopolskie i lokalne – spowodowały zmianę świadomości społecznej, a tym samym większą gotowość ofiar przemocy do ujawniania takich spraw. Jednocześnie wzrasta profesjonalizm przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. Daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że „... przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą spiralę przemocy, obejmującą coraz to nowe generacje pokoleń”. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych funkcji. Relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest dokumentem, który wyznacza główne kierunki realizacji zadań Zespołu Interdyscyplinarnego w celu skutecznego działania i reagowania na doniesienia o przemocy w rodzinie. Jego formuła jest zgodna ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Więcbork na lata 2011-2020. Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Więcbork wynika nie tylko z przesłanek formalnych (ustawa o pomocy społecznej oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na Gminę obowiązek opracowywania i realizowania programu), ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie gminy.

II. Przemoc w rodzinie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) określa przemoc, jako: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodzin (którymi w rozumieniu art. 115 § 11 k.k. są: małżonkowie, wstępni, zstępni, rodzeństwo, powinowaci w tej samej linii lub stopniu, osoby pozostające w stosunku przysposobienia oraz ich małżonkowie, a także osoby pozostające we wspólnym pożyciu, a także inne osoby wspólnie zamieszkujące lub gospodarujące), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Zgodnie z art. 207 §1 Kodeksu Karnego przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

1. Przemoc w rodzinie w perspektywie psychologicznej

To zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. O przemocy zatem powiemy, gdy wystąpią cztery przesłanki:

intencjonalność działania – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary, bez względu na jej potrzeby,

nierównomierne siły – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy. Jest to kluczowe pojęcie w definicji przemocy, odróżniające agresję od przemocy. Przewaga sił może występować na różnych poziomach fizycznym, psychicznym, ekonomicznym, społecznym bądź prawnym. Dziecko jest osobą w stosunku do której występuje przewaga sił w każdej z w/w kategorii.

naruszenie praw i dóbr osobistych – sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).

powoduje ból i cierpienie – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Mogą być one wymierne, bądź nie, natychmiastowe, bądź odroczone w czasie. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

2. Rodzaje przemocy

Przemoc fizyczna – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły powodujące uszkodzenie ciała np. popychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, bicie, kopanie, szarpanie, wykręcanie rąk itp.

Przemoc psychiczna – działania wykorzystujące świadome wpływanie jednej osoby na drugą, w szczególności na tok myślowy, postępowanie, sposób życia drugiej osoby bez jej przyzwolenia, za pomocą takich narzędzi jak np. wyśmiewanie, wyzywanie, poniżanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, krytykowanie, kontrolowanie, izolowanie, wmawianie choroby psychicznej, ciągle niepokojenie itp. W odniesieniu do dzieci określa się ją mianem przemocy emocjonalnej jako rozmyślne, nie zawierające aktów przemocy fizycznej, zachowania dorosłych wobec dzieci, które powodują znaczące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju dziecka, np.: odrzucenie emocjonalne, nadmierne oczekiwania, chorobliwa nadopiekuńczość, deprecjonowanie osiągnięć.

Przemoc seksualna – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych, np. wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych form współżycia seksualnego, gwałt, demonstrowanie zazdrości, wyśmiewanie ciała, krytyka zachowań seksualnych itp. W odniesieniu do dzieci określa się ją jako wykorzystywanie seksualne tj. każde zachowanie osoby dorosłej, nastolatka, starszego dziecka, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka.

Przemoc ekonomiczna – ma na celu uzależnienie finansowe od sprawcy, np. ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia zatrudnienia.

Zaniedbanie – naruszenie obowiązku opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej przejawiającej się w formach zaniedbania potrzeb żywieniowych, higienicznych, medycznych – jako stanu wynikającego z braku dbałości czy też opieki, stosowanego najczęściej wobec dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych, chorych.

3. Cykl przemocy w rodzinie

Związki, w których mamy do czynienia z przemocą charakteryzuje pewien powtarzalny typ relacji, trzy fazy powtarzającego się cyklu. Trudno jest w pełni oszacować skalę zjawiska, ponieważ poza lękiem przed zemstą sprawcy ma miejsce również poczucie wstydu, upokorzenia czy ośmieszenia (ostatnie częściej w przypadku mężczyzn).

Faza narastania napięcia – partner jest w tej fazie napięty, poirytowany. Drobiazgi wywołują jego złość, często wszczyna awantury, zaczyna częściej pić, sięga po inne używki. Bywa, że poniża partnerkę, prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczny. Przestaje panować nad gniewem. Druga strona stara się zaspokajać oczekiwania sprawcy, stara się go zadowalać, często przeprosza sprawcę. U ofiary mogą się pojawiać różne dolegliwości fizyczne (ból głowy, bezsenność, ból żołądka itp.) jako przejaw rosnącego napięcia. Niekiedy ofiara, podświadomie dąży „żeby mieć to już za sobą” i wywołuje awanturę.

Faza gwałtownej przemocy – sprawca wyładowuje się, staje się gwałtowny w reakcjach. Pretekstem eksplozji może stać się mało znaczący drobiazg. Ofiara stara się zrobić wszystko żeby złagodzić sytuację, agresja sprawcy narasta. Przemoc przyjmuje różną postać: pobicie, obelgi, poniżenie itp. Po gwałtownym wybuchu agresji ofiara jest zazwyczaj w szoku, niekiedy wypiera zdarzenie. Jest przerażona, towarzyszy jej uczucie wstydu, staje się apatyczna, bezradna.

Faza miodowego miesiąca – po rozładowaniu agresji sprawca zaczyna żałować tego, co zrobił, bywa przestraszony konsekwencjami, obiecuje poprawę. Poszukuje jakiś uzasadnień swoich zachowań, przekonuje o tym, że w podobny sposób nigdy już się nie zachowa. Okazuje ciepło, czułość jest opiekuńczy. Miodowy miesiąc urzeczywistnia się w postaci kwiatów, prezentów, powrotu do klimatu towarzyszącego początkowi znajomości. Sprawca dużo rozmawia z ofiarą również o jego przeżyciach, spędzają ze sobą wiele czasu. Kontakty seksualne są częste i satysfakcjonujące. Ofiara zapomina o złych doznaniach, znów czuje się kochana i zakochana. Odczucie niezwyklej, intensywnej bliskości rozbudza nadzieję wręcz przekonanie o dobrej przyszłości. Ofiara jest bezkrytyczna, odbiera w tej fazie wrogo jakiegokolwiek informacje z zewnątrz, które mogłyby zburzyć jej miodowy czas. Stopniowo napięcie znów zaczyna narastać. Przemoc ze strony sprawcy jest zazwyczaj w każdym kolejnym cyklu gwałtowniejsza, bardziej drastyczna.

4. Skutki przemocy

Przemoc nie jest problemem tylko ofiary i sprawcy. Jej skutki odbijają się negatywnie na wszystkich uczestnikach rodzinnego dramatu i jest wysoce prawdopodobne, że będą dotkliwie odczuwane przez wiele pokoleń. Dzieci w dorosłym życiu przyjmą agresywne wzory zachowań rodziców. Doświadczyły one w swoim życiu wiele negatywnych emocji, dom rodzinny nie kojarzy im się z poczuciem miłości, bezpieczeństwa, akceptacji. Dorastały w przeświadczeniu, że wszelkie spory i problemy rozwiązuje się przy pomocy agresji, wygrywa ten kto jest silniejszy, i to on przejmuje dominację nad pozostałymi członkami rodziny. Innym problemem stanie się nadmierny dystans emocjonalny pomiędzy członkami rodziny: nieumiejętność okazywania sobie wzajemnie czułości, cieszenia się z rosnącej samodzielności dzieci, a wreszcie wiary, że okazywana pomoc może być bezinteresowna.

Konsekwencje doświadczania przemocy przez osoby dorosłe – u osób poddawanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne i emocjonalne. Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą: poważne obrażenia ciała, wzrost częstości chorób somatycznych związanych ze stresem (ból głowy, żołądka, w krzyżu lub w stawach oraz inne dolegliwości) przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w depresję, niepokój, niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji, zmienność nastrojów, decyzji, niepewność, stany lękowe, w tym lęk przed bliskością, nieufność, poczucie zagrożenia, niska samoocena, kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne, kłopoty z koncentracją, zwiększone spożycie środków psychoaktywnych, zaprzeczanie, obwinianie się, bezradność, adaptacja do przemocy. Ofiary często zachowują się niezrozumiale, niejednokrotnie zmieniają zdanie i wycofują zawiadomienie o przestępstwie, bronią sprawcy. Zachowania te są w psychologii tłumaczone najczęściej występowaniem wyuczonej bezradności, zjawiska „prania mózgu” czy stresu pourazowego. Wycofanie się z aktywnych działań służących zmianie sytuacji i wyjściu z przemocy może wynikać z przekonania o bezskuteczności działań, popartego wcześniejszymi doświadczeniami. Bierność i rezygnacja są również często wynikiem technik manipulacyjnych, jakim ofiara była poddawana ze strony sprawcy, technik mających utrwalić w niej niską samoocenę i wzbudzić poczucie winy.

Konsekwencje doświadczania przemocy przez dzieci – problem skutków przemocy wobec dzieci można rozpatrywać na dwóch płaszczyznach. Po pierwsze – analizując bezpośrednio reakcję na przemoc, po drugie – w kontekście długotrwałych rozwojowych skutków przemocy. Bezpośrednią reakcją dziecka na krzywdzenie jest płacz, krzyk. Dzieci starsze w chwili zagrożenia uciekają z domu, szukają schronienia u krewnych, przyjaciół, sąsiadów, znajomych. Kiedy dziecko znajduje się w sytuacji dużego stresu, jego organizm stara się sprostać sytuacji i daje objawy na trzech poziomach: objawy somatyczne, objawy psychiczne, zachowania.

- objawy somatyczne: bicie serca, podwyższone ciśnienie krwi, hiperwentylacja, zawroty głowy, dzwonięcie w uszach, potliwość, bóle głowy, napięcia, ból i drżenie mięśni, wymioty, bóle żołądka, częste oddawanie moczu;

- objawy psychiczne: trudności w podejmowaniu decyzji, zaburzenia pamięci i uwagi, katastroficzne przewidywania przyszłości, negatywne i krytyczne myślenie o sobie, myślenie irracjonalne, błędne interpretowanie znaczenia zdarzeń;

- objawy w zachowaniu: unikanie sytuacji powodujących lęk, wycofywanie się z kontaktów społecznych, zaburzenia snu, zaburzenia łaknienia, hiper aktywności lub apatia, utrata zainteresowania otoczeniem.

Dzieci chronią swoich rodziców, starają się nie pamiętać negatywnych zdarzeń, szukają winy w sobie. Przystosowanie się do stałego zagrożenia wymaga nieustannej czujności i umiejętności dostrzegania znaków ostrzegawczych. Niemożność uniknięcia aktów przemocy i wpływu na zmianę sytuacji w rodzinie doprowadza do negatywnego i krytycznego myślenia o sobie, unikania kontaktów społecznych. Dzieciom doświadczającym przemocy nieustannie towarzyszy lęk, poczucie nieuchronności zdarzeń. Do skutków długotrwałego stosowania przemocy zalicza się uraz psychiczny, wyuczona bezradność, „syndrom sztokholmski”.

III. Diagnoza problemu przemocy

Właściwe zdiagnozowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia, a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy jest traktowana, jako sprawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu, stąd proces badawczy napotyka na liczne bariery metodologiczne. Przedstawione dane statystyczne zostały określone na podstawie informacji Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku, Punktu Interwencji Kryzysowej działającym przy MGOPS w Więcborku, funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Więcborku, Posterunku Policji w Więcborku.

1. Zespół Interdyscyplinarny w Więcborku

Aby efektywnie podejmować działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w szerokim tego słowa znaczeniu niezbędne jest rozeznanie tego problemu na terenie miasta i gminy Więcbork. W tym celu Zespół Interdyscyplinarny opracował wzory ankiet dla szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych jak i dla osób dorosłych. Rozesłano łącznie 1.144 ankiety do siedziby tego ośrodka dostarczono łącznie 828 wypełnionych ankiet. Poniżej przedstawione zostały wyniki ankiet.

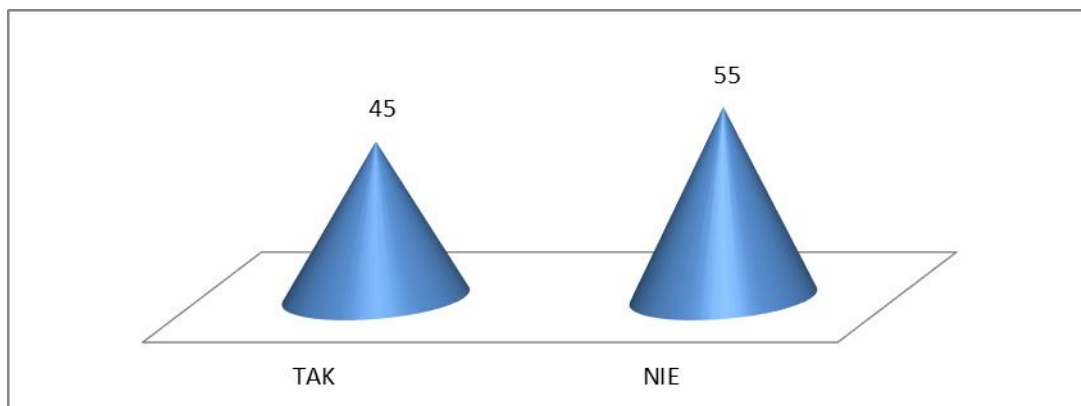
Dane niezbędne do opracowania poniższej ankiety zostały zebrane w okresie od 14.04.2014r. do 31.05.2014r.

Szkoły podstawowe klasy IV-VI

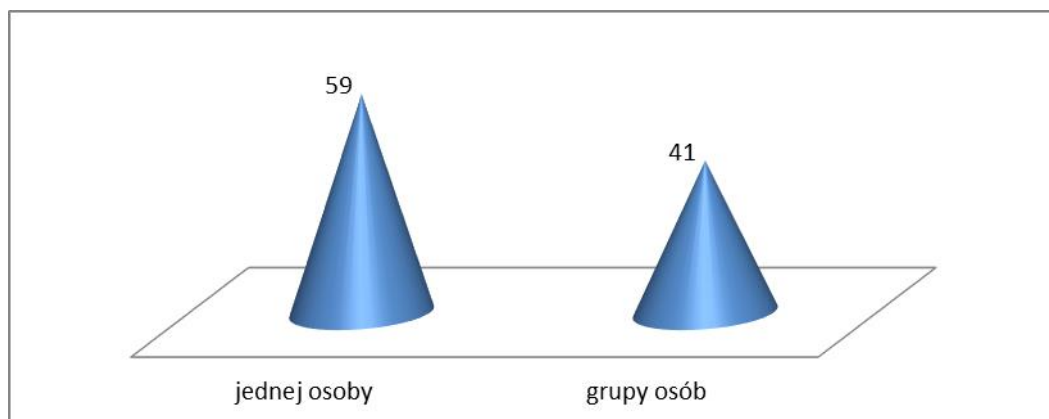

W ankietach opracowano pytania, które miały na celu zdiagnozowanie problemu przemocy w szkołach. Poniżej w formie wykresów przedstawiono wyniki odpowiedzi na poszczególne pytania. Wszystkie liczby w wykresach obrazują **% odpowiedzi w stosunku do wszystkich ankiet.**

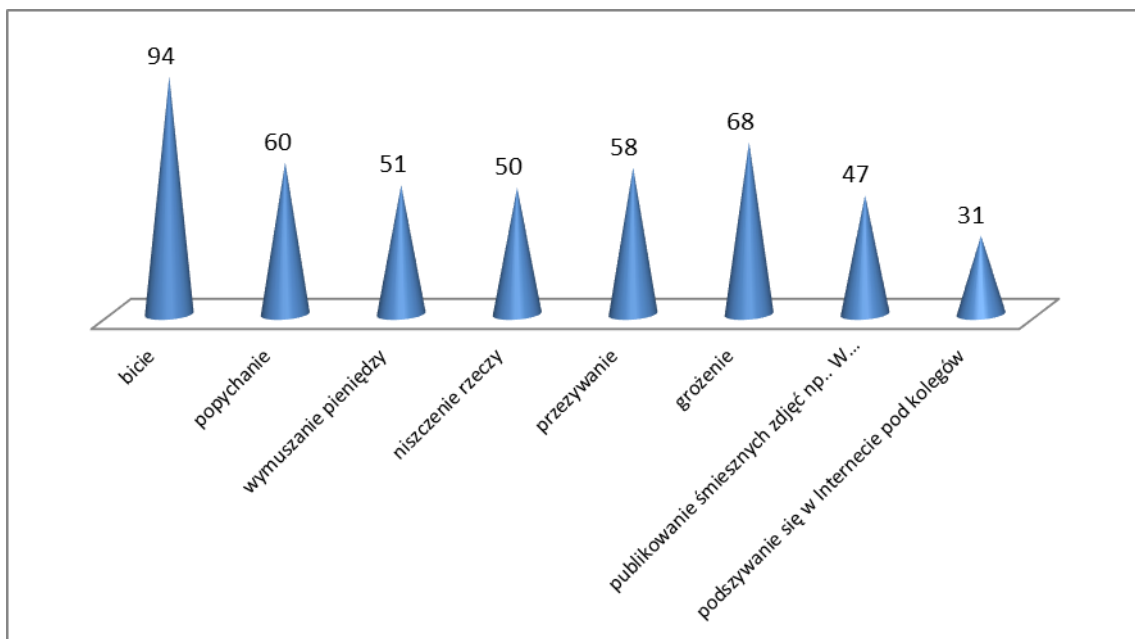
1. Czy kiedykolwiek doznałeś/aś jakiejś krzywdy w szkole?

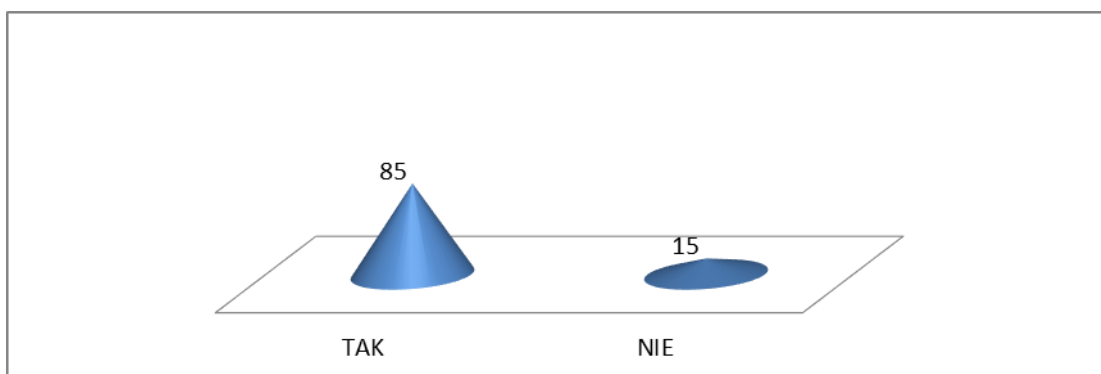
2. Jeśli doznałeś krzywdy to od:

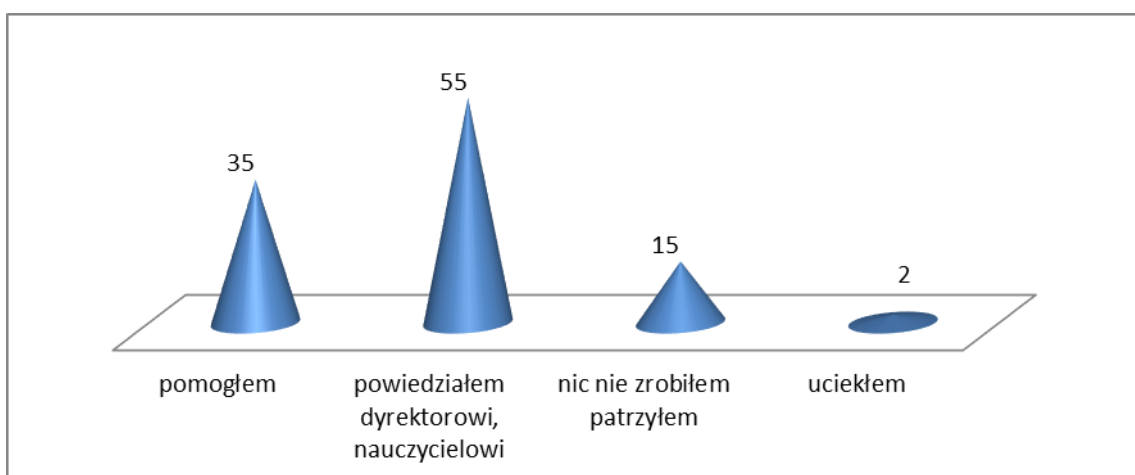
3. Co według Ciebie można nazwać przemocą? (można było udzielić kilku odpowiedzi)

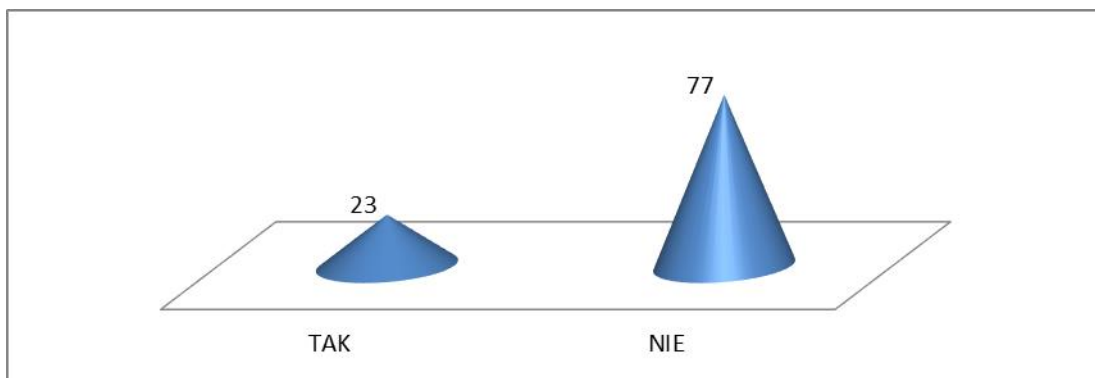
4. Czy widziałeś/aś jak ktoś używał w szkole przemocy przeciwko drugiej osobie?

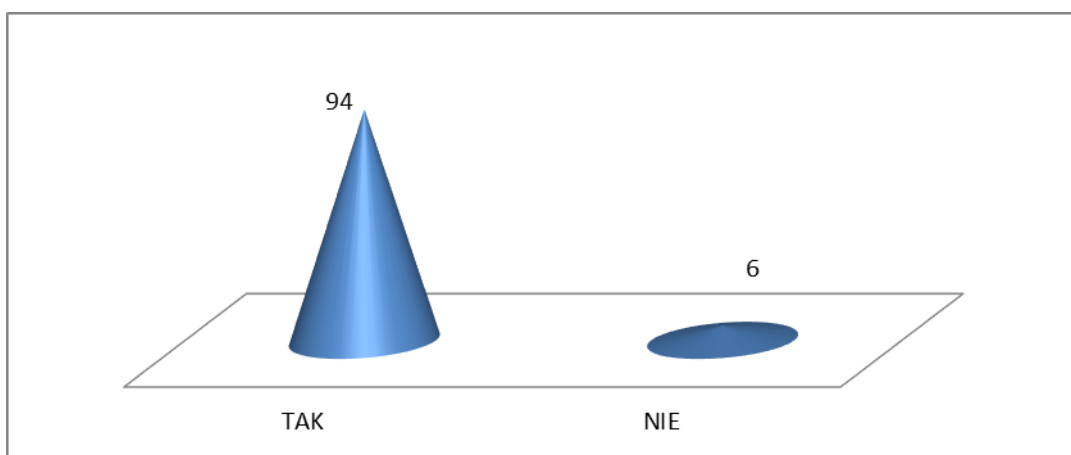
5. Jeśli widziałeś/aś to jak zareagowałeś/aś? (niekiedy zaznaczono 2 odpowiedzi)

6. Czy Ty kiedyś w szkole krzywdziłeś/aś_innych?

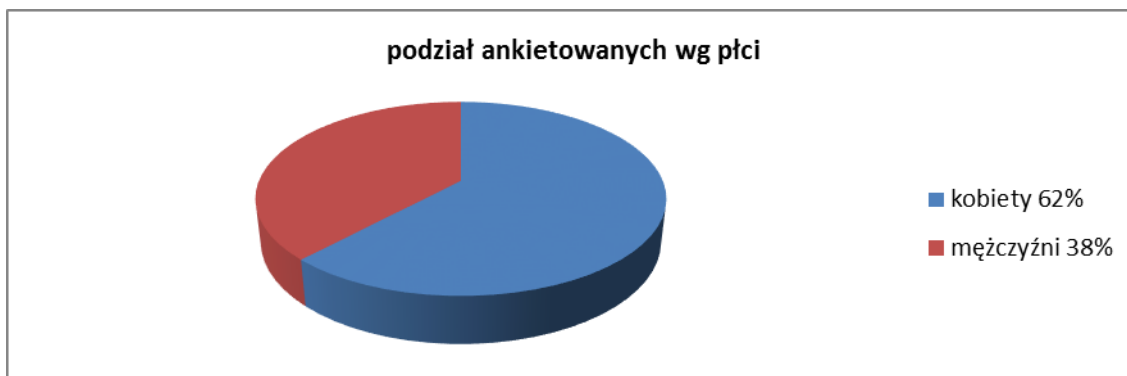

7. Czy w Twojej szkole mówi się, żeby nie krzywdzić innych?

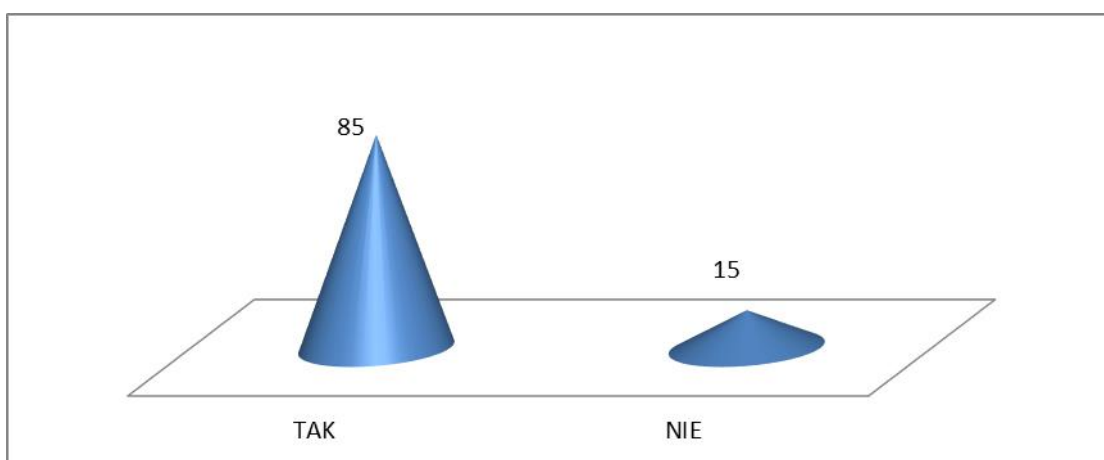
Analizując powyższe ankiety można pokusić się na stwierdzenie, że przemoc w szkołach podstawowych jest widoczna. 45% ankietowanych deklaruje, że doświadczyło krzywdy w szkole. Sprawcą w 59% była jedna osoba, pozostały procent stanowi grupa osób. 23% ankietowanych krzywdziło innych w szkole. W szkołach podstawowych powinno się więcej mówić o tzw. cyberprzemocy. Dzieci nie zauważają nic zdrożnego w rozpowszechnianiu w Internecie obraźliwych komentarzy czy też zdjęć swoich kolegów, uważają to za coś naturalnego. W szkołach podstawowych widoczna jest jeszcze wrażliwość na krzywdę drugiego człowieka, bo aż 90% ankietowanych zareagowało na krzywdzenie kolegów.

Gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne

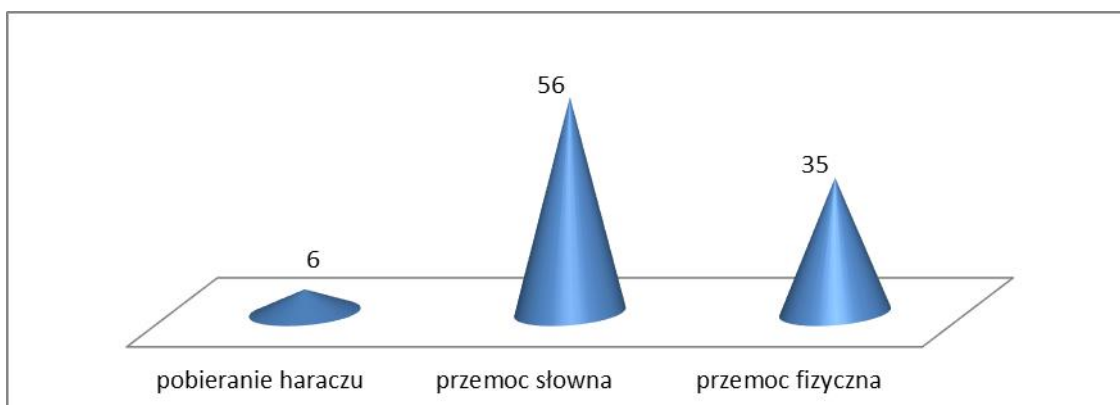

Poniżej w formie wykresów przedstawiono wyniki odpowiedzi na poszczególne pytania zawarte w ankietach. Wszystkie liczby w wykresach obrazują % odpowiedzi w stosunku do wszystkich ankiet.

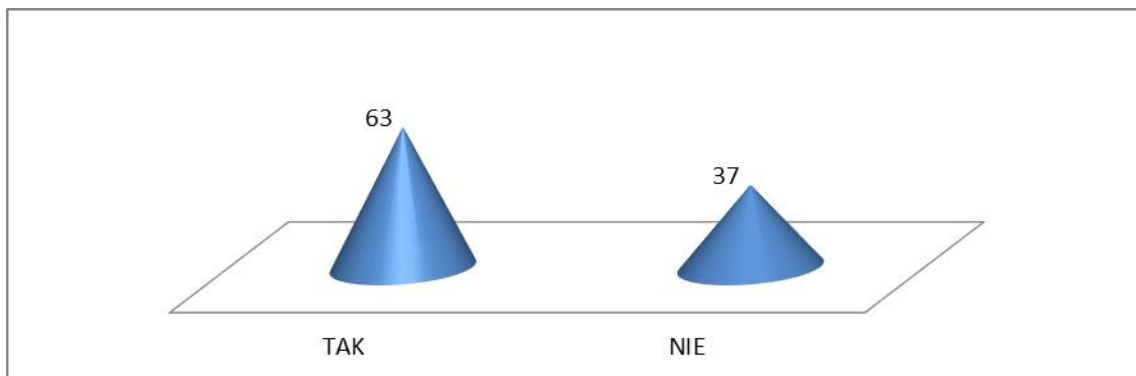
1. Czy w Twojej szkole czujesz się bezpiecznie?

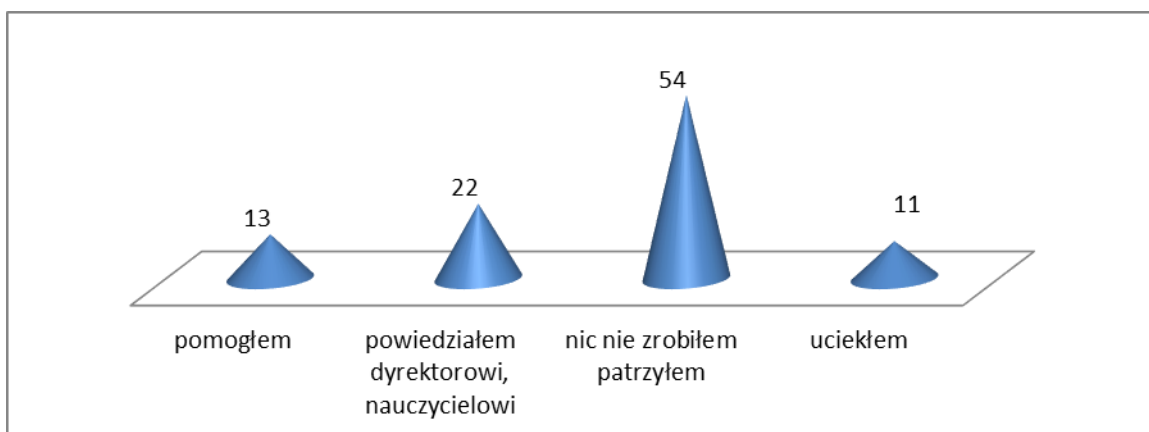
2. Czy na terenie szkoły występuje? (można było udzielić kilku odpowiedzi)

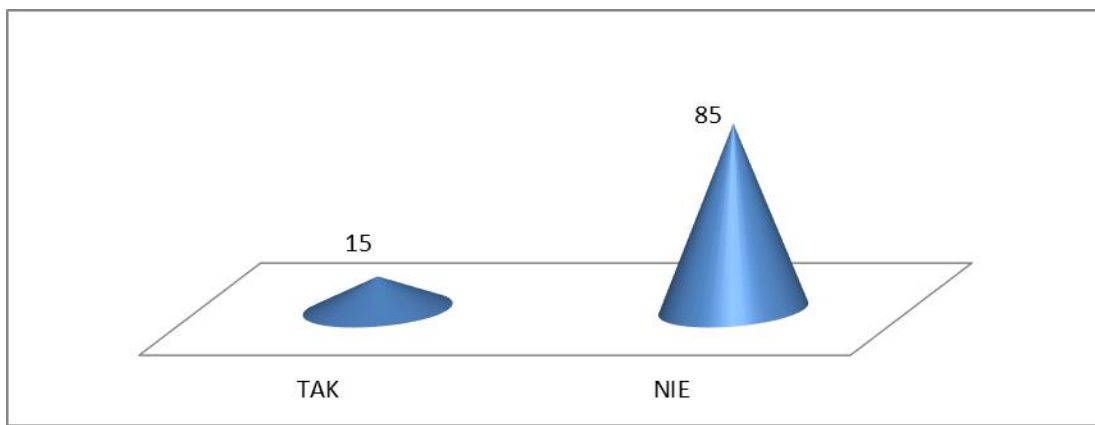
3. Czy widziałeś/aś jak ktoś używał w szkole przemocy przeciwko drugiej osobie?

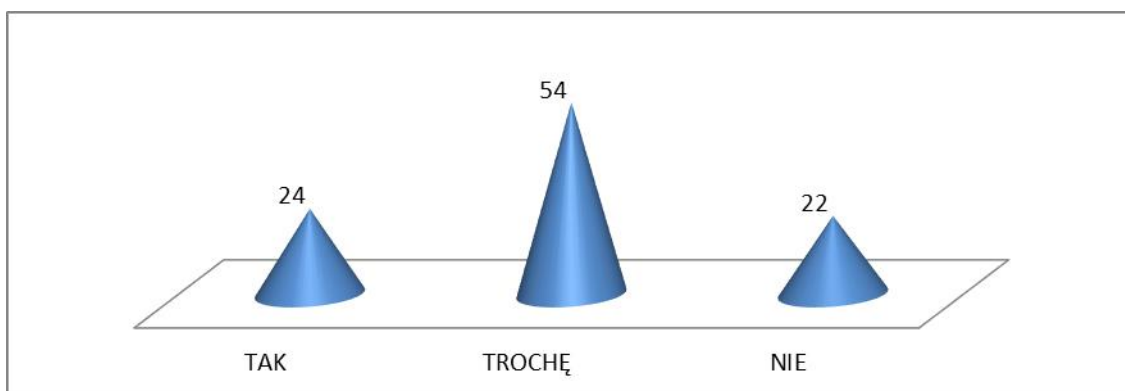
4. Jeśli widziałeś/aś to jak zareagowałeś/aś?

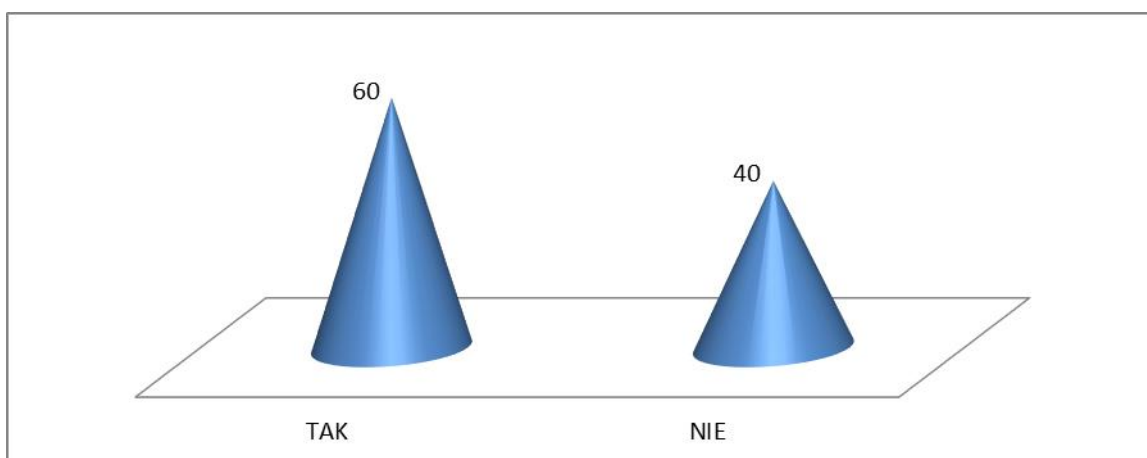
5. Czy Ty kiedyś w szkole krzywdziłeś innych?

6. Czy zajęcia na temat przemocy mogłyby zmienić sposób myślenia młodzieży?

7. Czy wiesz jakie instytucje, organizacje udzielają pomocy osobom pokrzywdzonym?

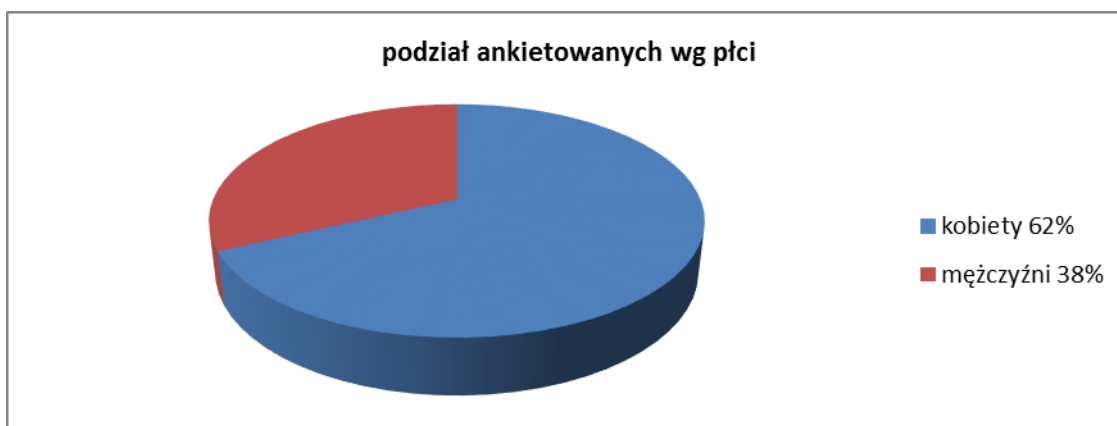

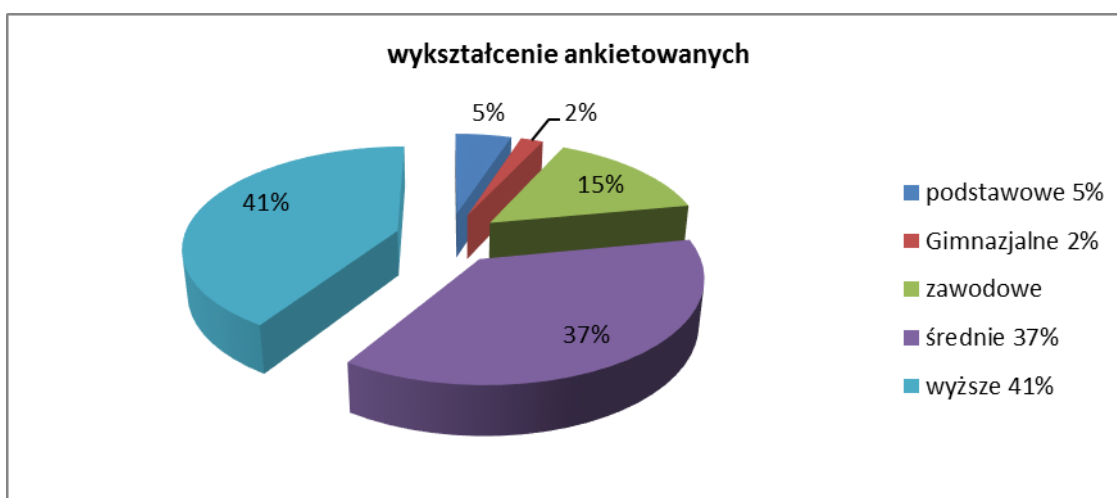
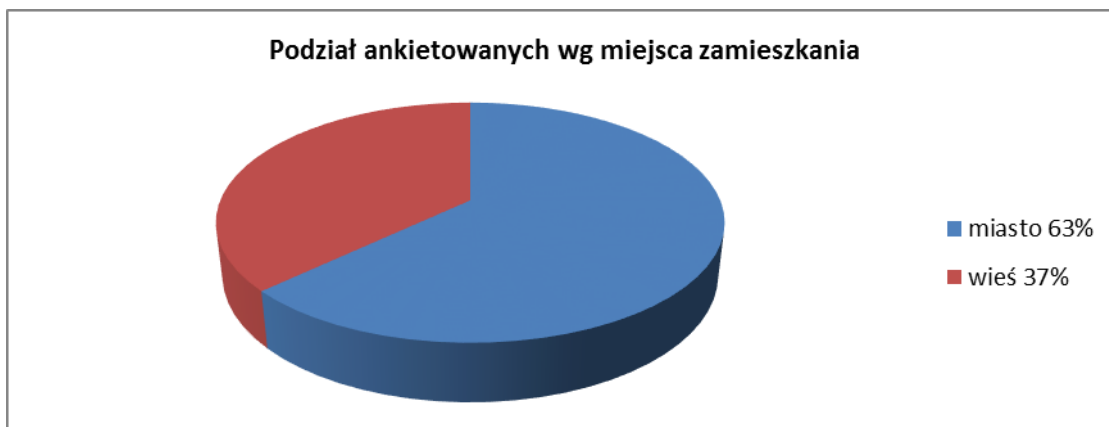
85% ankietowanych na terenie szkoły czuje się bezpiecznie. Na pierwszy plan wysuwa się przemoc słowna (ubliżanie, grożenie, wyśmiewanie, dokuczanie, ośmieszanie), jej konsekwencją jest poczucie

zagrożenia, odrzucenie i wyizolowanie drugiej osoby z grupy. Niepokojącym zjawiskiem w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych jest zanikanie wrażliwości na krzywdę drugiej osoby, tylko 35% ankietowanych pomogło atakowanej osobie. 60% ankietowanych wie jakie instytucje udzielają pomocy osobom doświadczającym przemocy.

Duży wkład w zakresie przeciwdziałania przemocy powinny mieć placówki oświatowe, ważna jest tutaj rola pedagogów i wychowawców. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że najlepszym sposobem rozwiązywania wszelkich problemów jest przemoc. Działania przemocowe mogą być następstwem niezaspokojenia podstawowych potrzeb człowieka jakim są: miłość i poczucie bezpieczeństwa. Dlatego tak istotne jest podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców dzieci poprzez ich udział w zajęciach psychoedukacyjnych, a także edukacja ich w zakresie potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży. W zapobieganiu przemocy i agresji bardzo istotne jest wyposażenie dzieci i młodzieży w umiejętności radzenia sobie z bezradnością i lękiem w momencie zagrożenia jak również nauka sposobów obrony przed agresją innych. Można to osiągnąć poprzez realizację programów wychowawczych, w których propagowane będą zachowania prospołeczne tzn. przestrzeganie prawa, organizowanie czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań, uczenie szacunku i nabywanie umiejętności konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów, rozpoznawanie i nauczanie prospołecznego wyrażania swoich uczuć i emocji, tolerancji i empatii dla innych. Dzieci i młodzież muszą być świadome, że w szkole nie jest tolerowane stosowanie przemocy i agresji, i że za jej stosowanie trzeba ponieść konsekwencje. Duży nacisk należy położyć na rozwijanie kompetencji nauczycieli w zakresie pracy z uczniem sprawiającym trudności wychowawcze jak i w zakresie socjoterapii. Bardzo istotna jest współpraca szkoły z rodzicami dziecka jak i dobra znajomość środowiska rodzinnego ucznia w celu zrozumienia niewłaściwych postaw dziecka. Musimy mieć świadomość, że duży wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma także dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny pochodzenia.

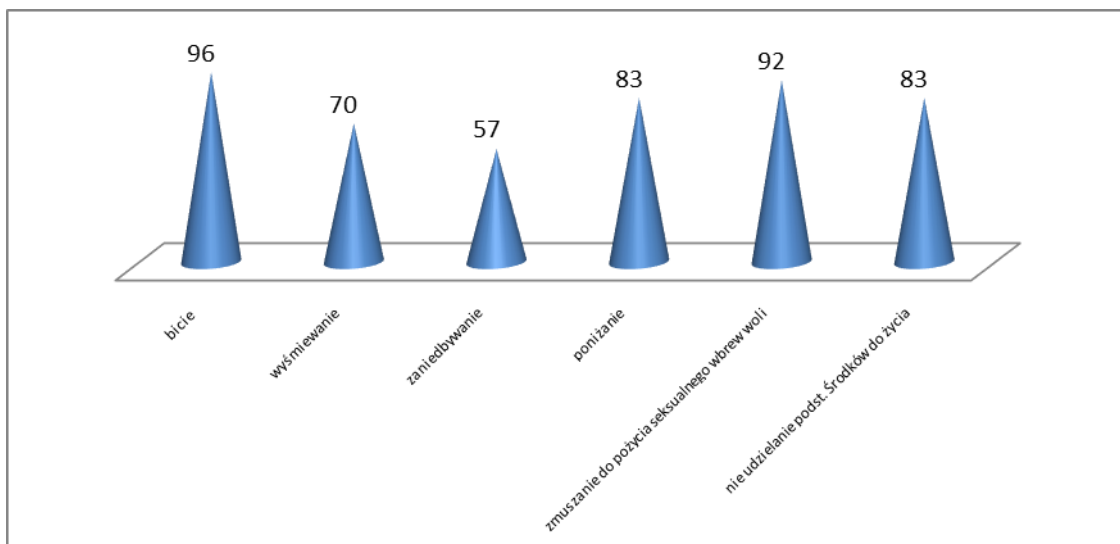
Osoby dorosłe

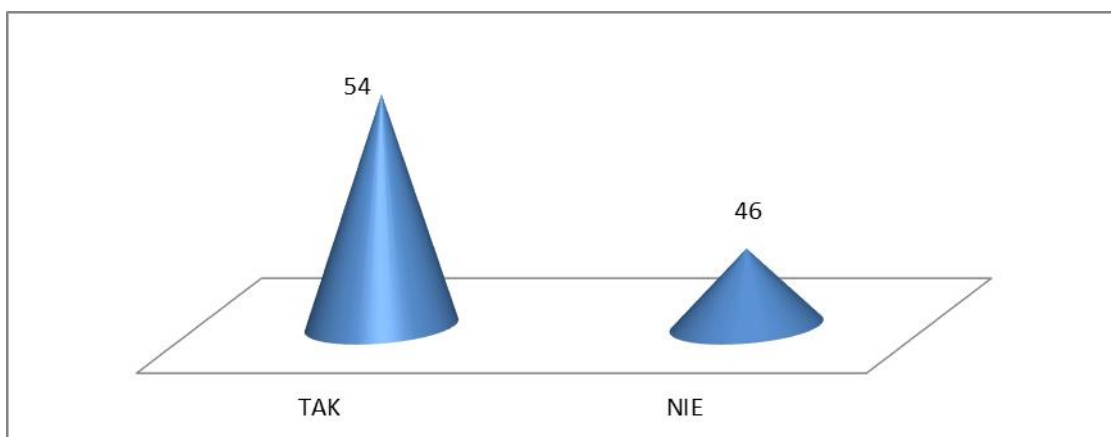

Poniżej w formie wykresów przedstawiono wyniki odpowiedzi na poszczególne pytania zawarte w ankietach. Wszystkie liczby w wykresach obrazują % odpowiedzi w stosunku do wszystkich ankiet.

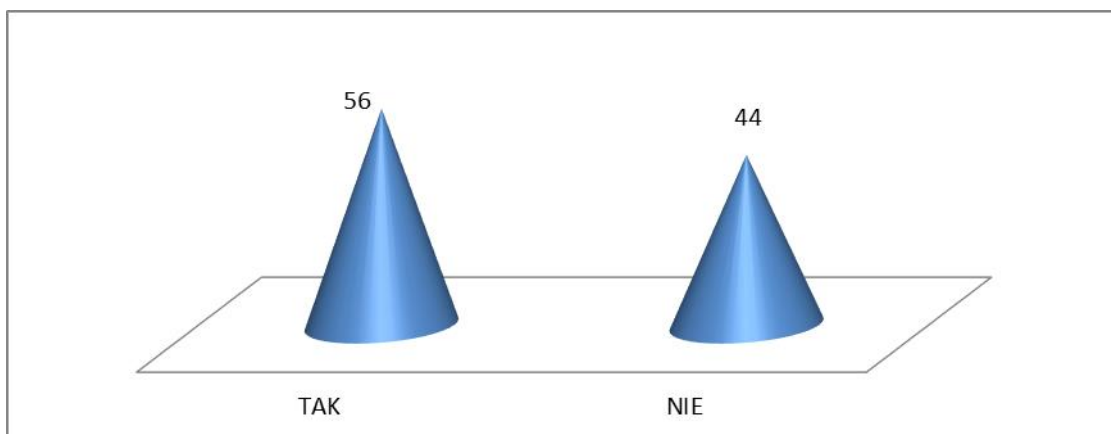
1. Co według Ciebie znaczy słowo „Przemoc”? (można było udzielić kilku odpowiedzi)

2. Czy zetknąłeś się z przemocą w rodzinie lub byłeś świadkiem stosowania przemocy w rodzinie?

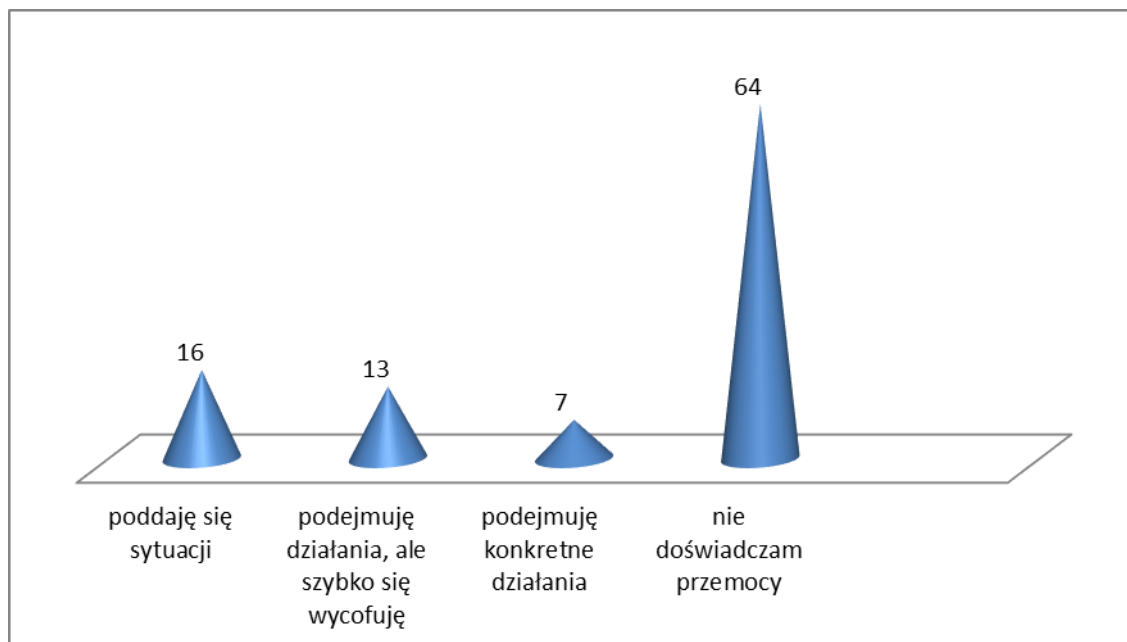
3. Czy sprawcą przemocy jest osoba należąca do Twojej rodziny, ewentualnie wspólnego gospodarstwa domowego (np. brat, mąż, żona, konkubent, matka, itp.)?

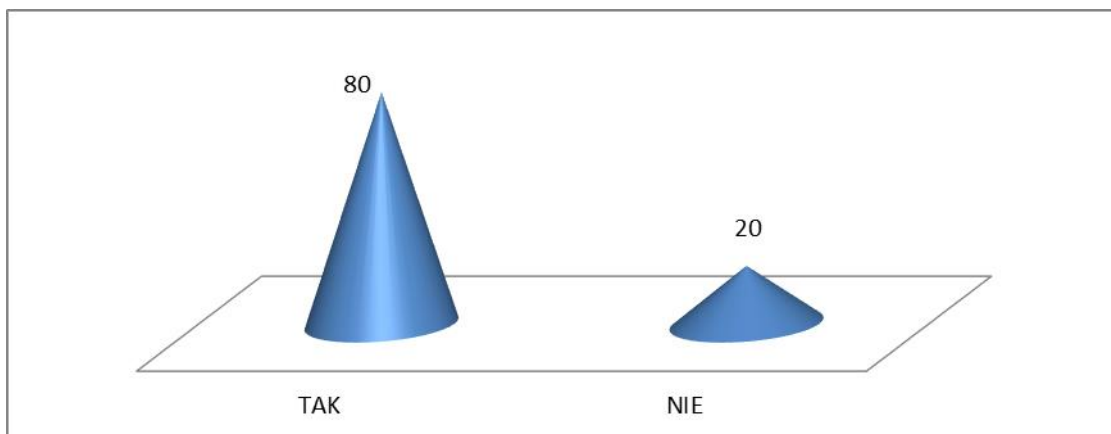
4. Poniżej przedstawiono różne formy przemocy jakie mogą mieć miejsce w rodzinie. Proszę odpowiedzieć twierdząco, gdy miały one miejsce

Czy zdarza się, że ktoś bliski wobec Pana /i lub innych osób wspólnie zamieszkałych stosuje poniższe zachowania?		TAK (w %)
1	Zabiera pieniądze, każe o nie prosić, lub nadzoruje wydatki?	15,22
2	Obraża, obrzuca wyzwiskami, przekleństwami?	32,61
3	Nadmiernie kontroluje któregoś z członków rodziny (co robi, gdzie wychodzi i z kim się spotyka)?	28,26
4	Zakazuje kontaktów z rodziną i znajomymi?	19,57
5	Wyrzuca z domu?	13,04
6	Zmusza do robienia rzeczy, które są uwłaczające, poniżające?	4,35
7	Zawstydzają w obecności innych?	15,22
8	Zadaje ból fizyczny ?	8,70
9	Wyśmiewa opinie, poglądy, sposób wypowiedzi?	23,91
10	Stale narzuca swoje zdanie, rozkazuje, wydaje polecenia?	36,96
11	Skłania do kontaktów seksualnych wbrew woli?	2,17
12	Grozi, że wyrządzi krzywdę, zabije Ciebie lub Twoich bliskich?	4,35
13	Stale oskarża o coś co nie miało miejsca, np. zdradę?	17,39
14	Niszczy własność, nie pozwala na posiadanie czegoś wyłącznie dla siebie?	6,52
15	Zmusza do ciężkiej pracy ponad siły?	10,87
16	Wyśmiewa wygląd, stale krytykuje?	19,57
17	Odmawia pieniędzy na zaspokojenie podstawowych potrzeb?	6,52
18	Obwinia o własne agresywne zachowanie?	21,74
19	Zaprzecza, iż stosuje przemoc wobec Ciebie lub pozostałych domowników, twierdząc, że to wszystko dla Waszego dobra?	21,74
20	Obwinia stale o wszystko co złe, własne niepowodzenia?	23,91

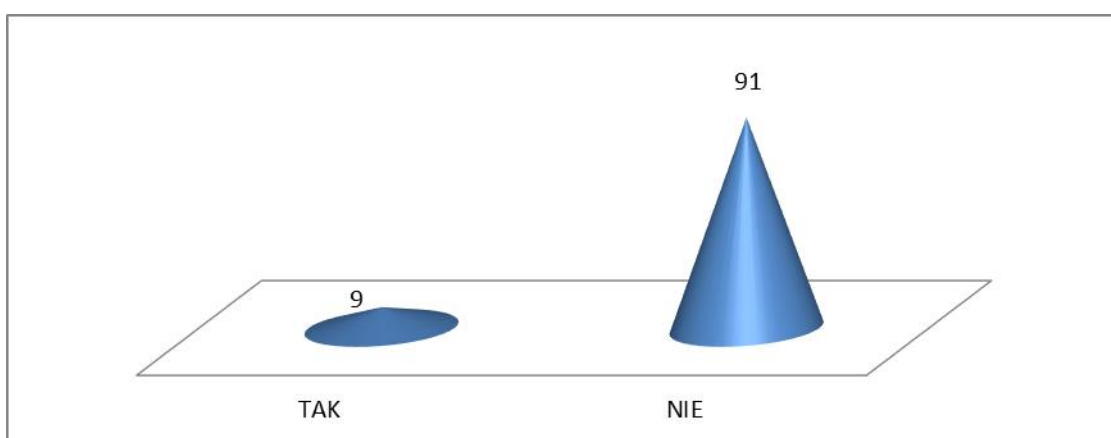
5. Twoja reakcja na przemoc

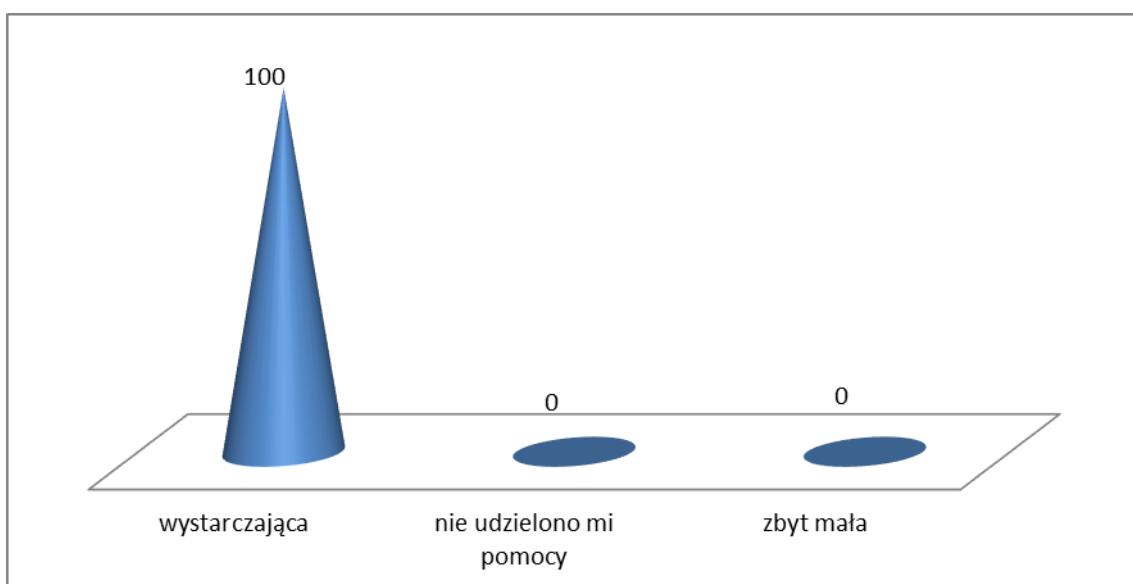
6. Czy wiesz gdzie szukać pomocy, kogo poinformować w sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie lub w sytuacji, gdy jesteś świadkiem jej stosowania?

7. Czy korzystałeś z pomocy instytucji mających na celu zapobieganie stosowania przemocy w rodzinie?

8. Czy udzielona pomoc według Ciebie była?

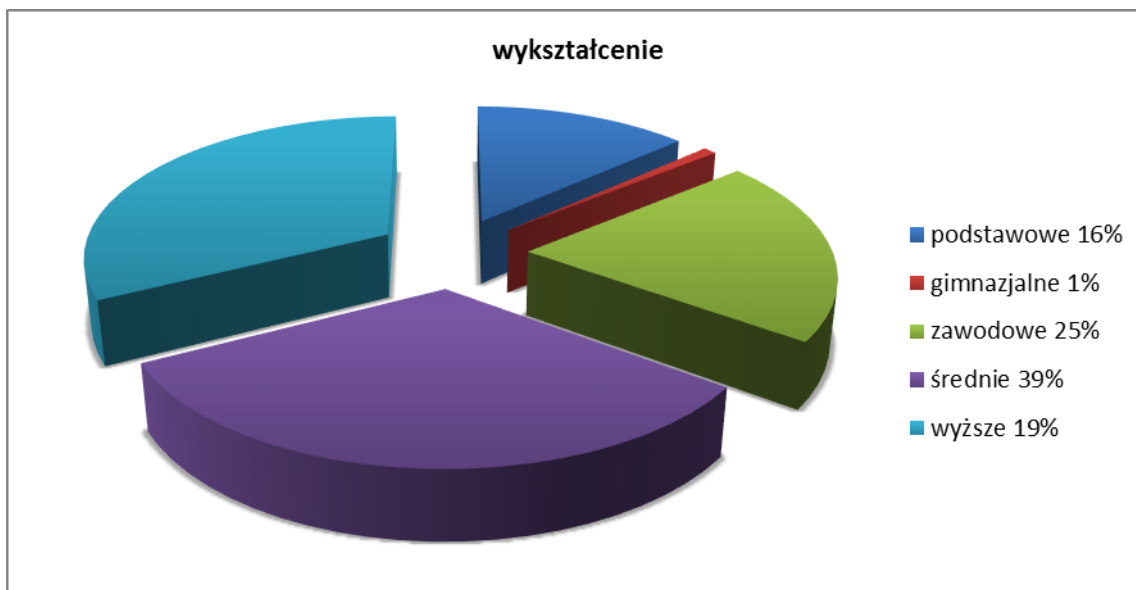

Z analizy ankiet wśród osób dorosłych wynika, że ponad połowa ankietowanych (54%) zetknęła się z przemocą w rodzinie lub była świadkiem jej stosowania. Do najczęstszych zachowań przemocowych należą: stałe narzucanie swojego zdania, rozkazywanie, wydawanie poleceń (36,96%); obrażanie, obrzucanie wyzwiskami, przekleństwami (32,61%), nadmierne kontrolowanie (28,26%). Sprawcą

przemocy w 56% była osoba należąca do rodziny. 80% ankietowanych posiada wiedzę, gdzie może zwrócić się o pomoc w sytuacji kiedy doznaje przemocy lub jest świadkiem jej stosowania. Bardzo niepokojącą sytuacją jest fakt, że tylko 9 % z osób, które doznało przemocy w rodzinie zwróciło się o pomoc do różnych instytucji. Widać, że jest to problem wstydlivy, o którym trudno rozmawiać, dlatego tak ważne jest edukowanie społeczeństwa w tym zakresie. Należy mówić o tym co to jest przemoc, jakie są skutki prawne jej stosowania, że nie należy biernie jej się poddawać oraz wskazać miejsca gdzie osoby pokrzywdzone mogą ubiegać się o wsparcie. W 2014 roku wydano informator „Stop przemocy”, który został opracowany przez MGOPS w Więcborku. Osoby, które zwróciły się o pomoc do różnych instytucji w 100% uważają, że udzielone im wsparcie było wystarczające. Wśród osób doświadczających przemocy tylko 7% podjęło konkretne działania, aby tę przemoc zatrzymać, 13% podejmuje działania, ale bardzo szybko się z nich wycofuje a 16% biernie poddaje się sytuacji. Osoby, które doświadczają przemocy (niekiedy przez kilka lub kilkanaście lat) tracą poczucie własnej wartości, siły do przezwyciężenia problemów , czy też utraciły wiarę, że można coś zmienić w życiu. Proces zmian zachodzi u nich powoli, bardzo często wycofują się z podejmowanych działań. Pracujący z osobami doświadczającymi przemocy muszą wykazywać się dużym zrozumieniem problemu i cierpliwością. Pod żadnym pozorem nie można obwiniać ich ,za to że wycofują się z konkretnych działań, nie można krytykować, oceniać, a nadto wyrażać własnej opinii, przekonań religijnych czy politycznych, należy je wspierać i pokazywać różne drogi wyjścia z sytuacji. To one muszą podjąć konkretną decyzję, ale muszą być do tego gotowe. Osoba udzielająca wsparcia powinna być zawsze obok, służyć radą, pomocą, a nie przejmować inicjatywy. Wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja zagrożenia zdrowia i życia. W takim przypadku osoby pomagające reagują natychmiastowo nawet wbrew woli osoby zagrożonej.

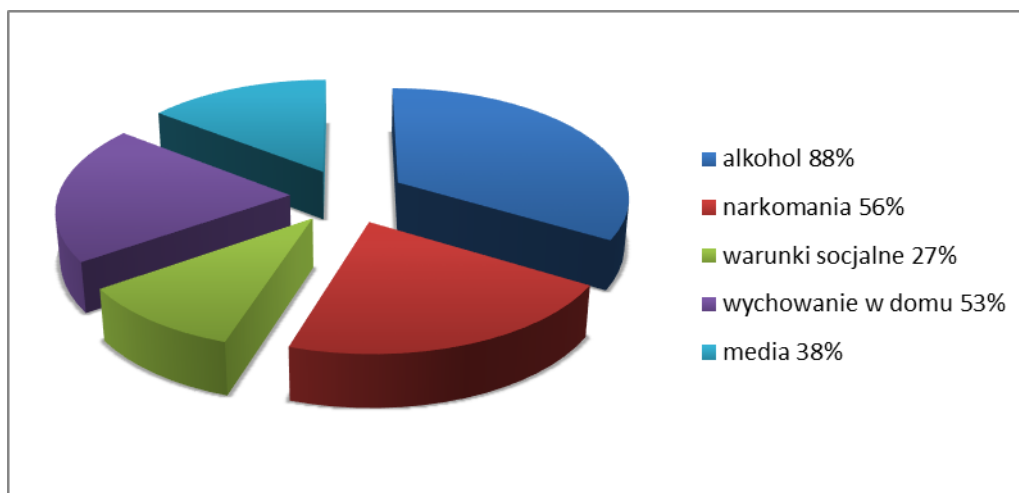
Pod koniec 2015 roku opracowano kolejną ankietę dla osób dorosłych. Do siedziby MGOPS w Więcborku dostarczono łącznie 266 wypełnionych ankiet. Poniżej zostały przedstawione ich wyniki.

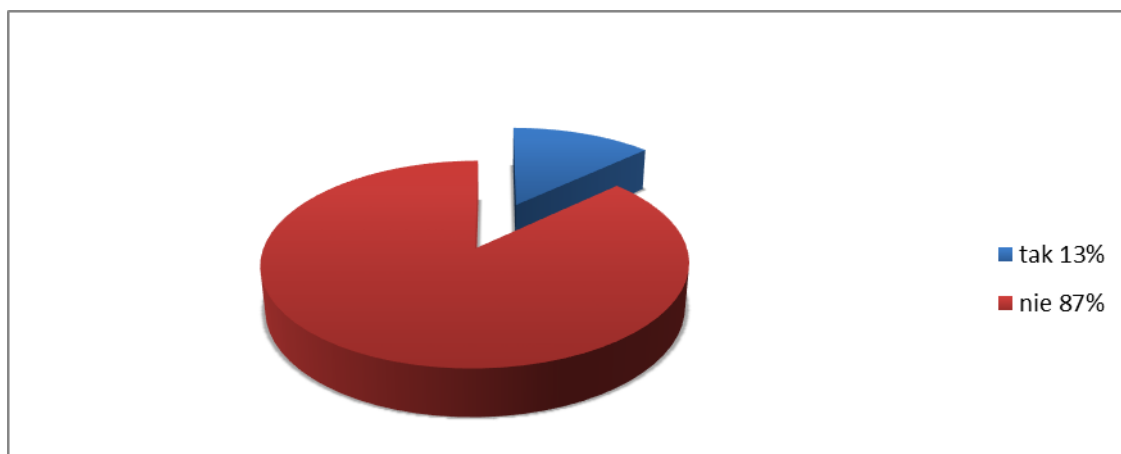
W ankietach opracowano pytania, które miały na celu zdiagnozowanie problemu przemocy w rodzinie. Poniżej w formie wykresów przedstawiono wyniki odpowiedzi na poszczególne pytania. Wszystkie liczby w wykresach obrazują **% odpowiedzi w stosunku do wszystkich ankiet.**

1. Co według Pana/i ma bezpośredni wpływ na przemoc w rodzinie (można było zaznaczyć kilka odpowiedzi)

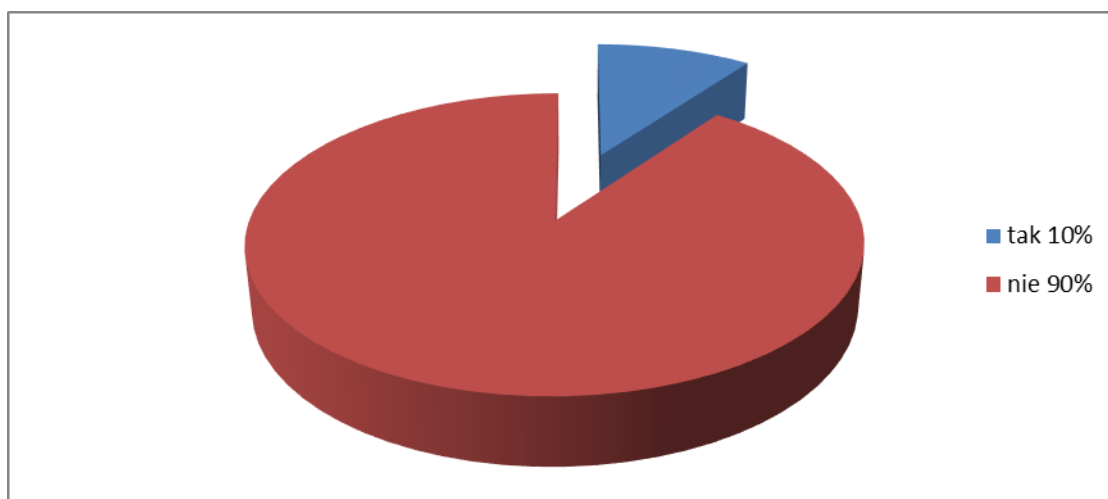
Wszystkie wymienione powyżej czynniki niewątpliwie przyczyniają się do powstawania przemocy w rodzinie, jednak nie mogą stanowić usprawiedliwienia do jej stosowania. Uzależnienie od alkoholu i narkotyków osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo nie zapanowania nad złością i gniewem. Wszechobecna przemoc w mediach (filmy akcji, gry komputerowe, bajki dla dzieci pełne agresji i przemocy) powoduje, że wszelkie akty przemocy stają się dla nas czymś normalnym i w pełni akceptowanym. Nie poprawiają kondycji rodziny procesy społeczno – polityczne, do których możemy zaliczyć: bezrobocie, problemy mieszkaniowe, a także problemy związane z rozłąką rodzin. Musimy mieć świadomość, że przemoc dotyka rodziny niezależnie od poziomu wykształcenia, zarobków czy pozycji społecznej.

2. Czy uważa Pan/i, że przemoc w rodzinie to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać

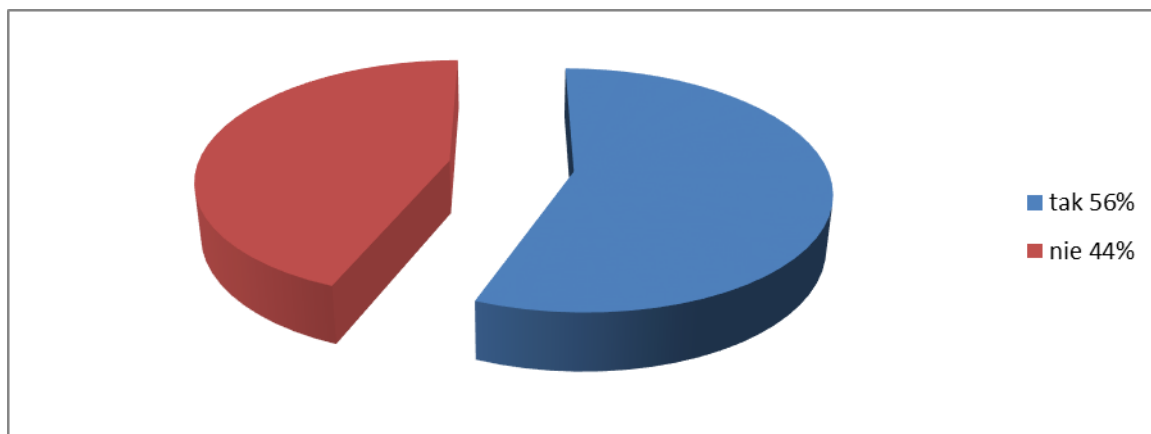
Tylko 13%, a może aż 13% uważa, że przemoc w rodzinie, to sprawa prywatna i nikt nie powinien się wtrącać. Nie ma nic bardziej mylnego, przemoc w rodzinie jest **przestępstwem** i zarazem bardzo poważnym problemem społecznym. Każdy z nas powinien reagować na zachowania przemocowe, odwracając wzrok dajemy sprawcy przyzwolenie na jego działania. Osoby doświadczające przemocy bardzo często nie wiedzą, że zachowanie drugiej osoby jest przestępstwem. Uważają ten problem za wstydlivy i całkowicie prywatny. Każda osoba, która doznaje przemocy ma prawo do ochrony, do powstrzymania czynnej przemocy. Przemoc nie skończy się sama, pierwszym krokiem do jej zatrzymania jest przerwanie milczenia i izolacji.

3. Czy według Pana/i jakiegokolwiek formy przemocy w rodzinie są usprawiedliwione

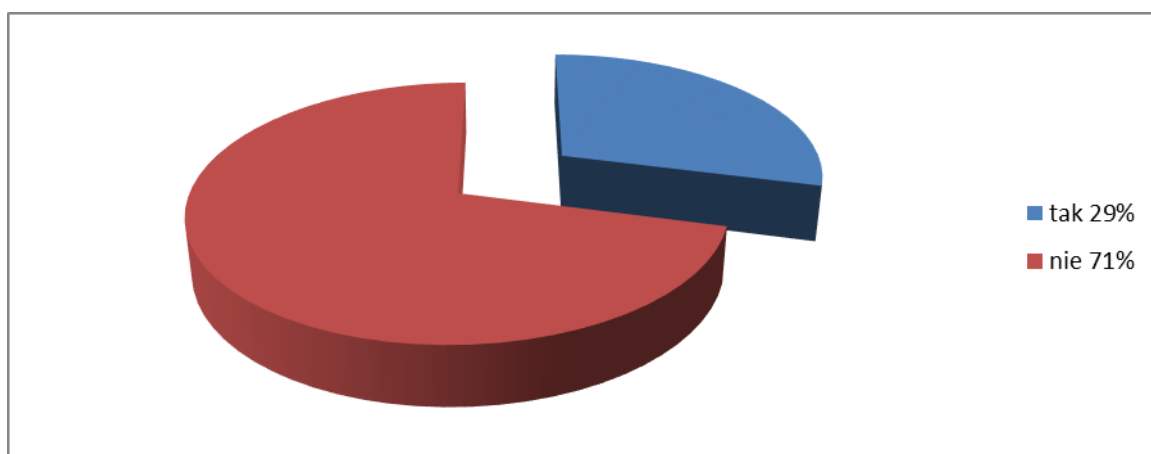
Nic nie usprawiedliwia stosowania jakiegokolwiek formy przemocy. Każdy człowiek ma prawo do godnego traktowania i nie naruszania jego cielesności. Najwyższej rangi akt prawny, którym jest Konstytucja RP stanowi, że „przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka, obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych”.

4. Czy uważa Pan/i, że osoby, które wychowywały się w rodzinie dotkniętej przemocą będą takie wzorce zachowań przenosić na swoje życie rodzinne

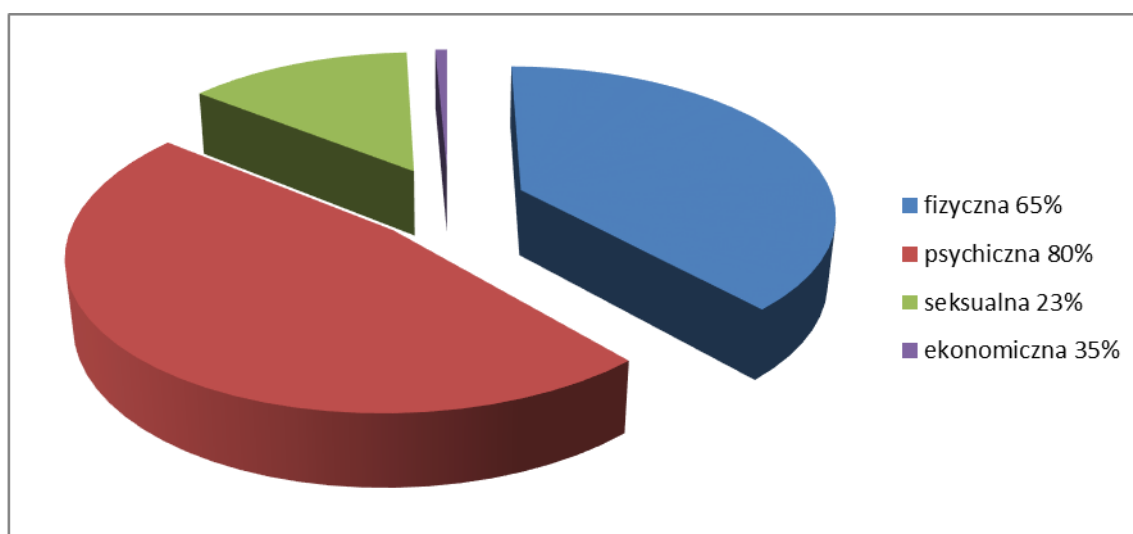
Bardzo niepokojącym zjawiskiem jest fakt, że aż 44% ankietowanych uważa, że osoby wychowujące się w rodzinach dotkniętych przemocą nie będą przenosić wzorców zachowań na swoje życie rodzinne. Należy mieć świadomość, że to co dzieje się w rodzinie ma istotny wpływ na życie danej jednostki. Wszelkie wzorce wynosi się właśnie z domu rodzinnego, który jest najważniejszym źródłem zdobywania wiedzy, wartości, nauki czy też przykładów. Jeżeli w domu rodzinnym są wzorce przemocowe to wychowywane w nim dzieci uczą się przemocy. Musimy mieć świadomość, że dzieci doświadczają przemocy w dwojaki sposób – same są narażone na bezpośredni atak sprawcy lub są świadkami przemocy wobec najbliższych dla nich osób. Przemoc w rodzinie jest wzorcem negatywnym dla dzieci. Dla ich przyszłego dobra należy dążyć do zatrzymania przemocy i pokazania wzorców życia rodzinnego opartego na wzajemnej miłości, życzliwości i szacunku dla drugiej osoby.

5. Czy doświadczył/a Pan/i przemocy ze strony najbliższych

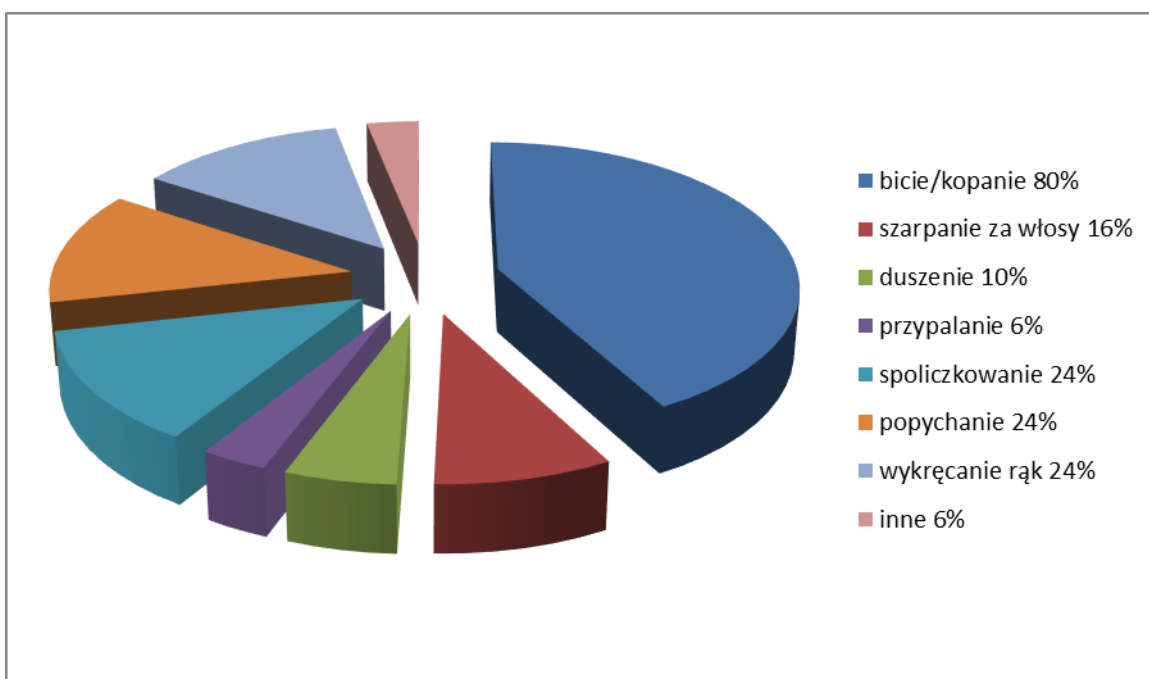
Aż 29% ankietowanych doznało przemocy ze strony najbliższych, musimy mieć świadomość, że przemoc wobec członka rodziny rzadko jest jednorazowym incydentem. Bardzo często jest on początkiem nasilania się przemocy. Po pierwszym akcie pojawiają się następne, które będą coraz silniejsze, a odstępy pomiędzy nimi będą malały. Nikt nie zasługuje na zniewagi i bicie.

6. Jaka forma przemocy została zastosowana (można było zaznaczyć kilka odpowiedzi)

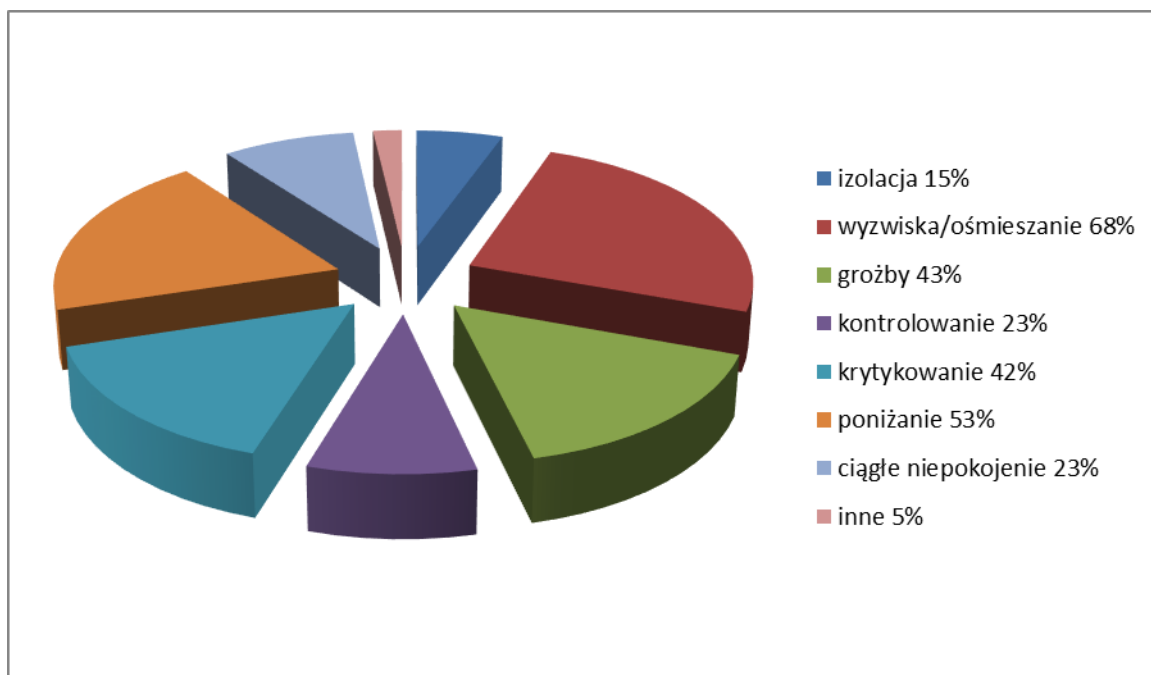

Osoby doznające przemocy najczęściej doświadczały przemocy psychicznej (80%), która jest bardzo trudna do udowodnienia. Siniaki, złamania widać od razu i może to stwierdzić każdy lekarz, wystawiając zaświadczenie. A jak dowieść, że partner grozi, straszy i bezpodstawnie oskarża. Pod wpływem udręczenia u ofiary pojawia się stan wyczerpania, który jest wynikiem ciągłego stresu i spełniania żądań sprawcy. Nie można pozostać biernym, należy działać. Opowiadajmy rodzinie, znajomym o tym, co się dzieje. Nie należy bać się rozmowy, mówienia prawdy. Warto też się skupić na działaniach i przejąć kontrolę nad własnym życiem. To właśnie my mamy wpływ na to, co się nam przytrafia. Należy dokonywać wyborów, zmieniać życie na lepsze. W razie potrzeby można skorzystać z pomocy służb lub organizacji pozarządowych, które są po to by chronić ludzi i pilnować przestrzegania ich praw. Bardzo pomocne są spotkania z psychologiem lub uczestnictwo w grupach wsparcia.

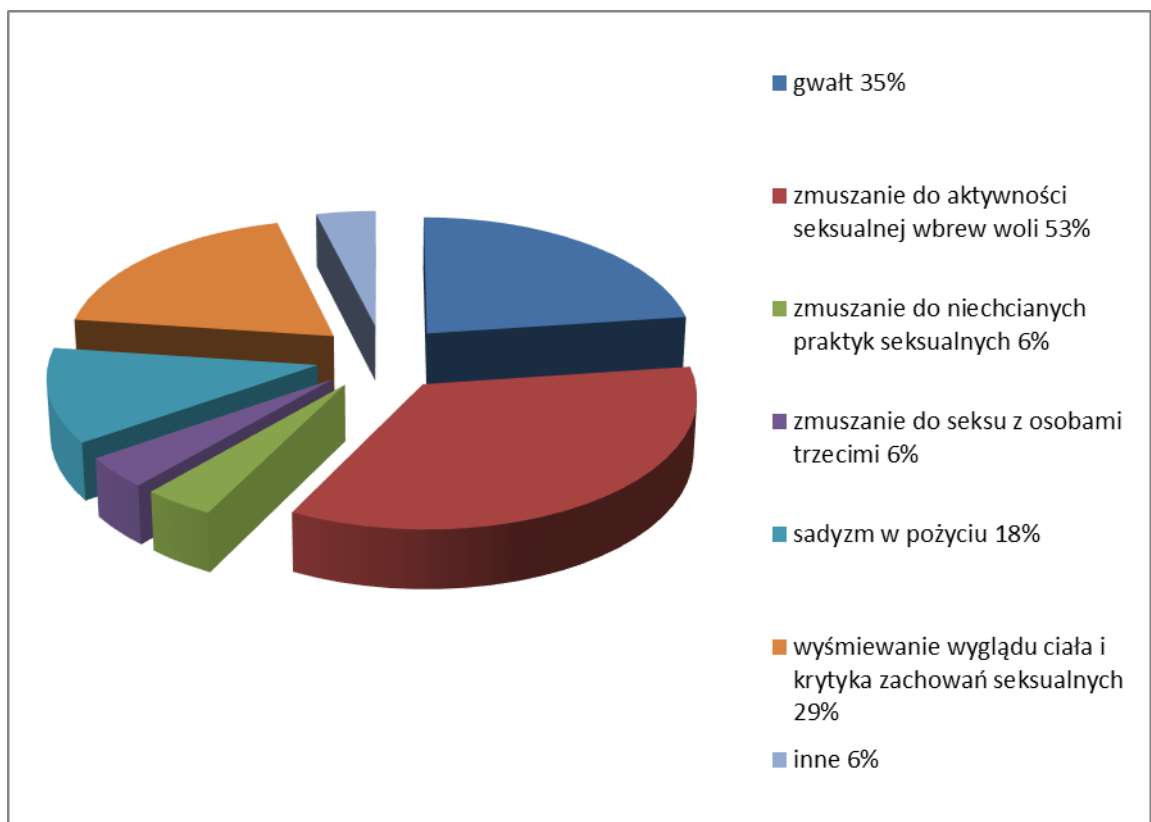
7. Jeśli była to przemoc fizyczna to na czym polegała (można było zaznaczyć kilka odpowiedzi)

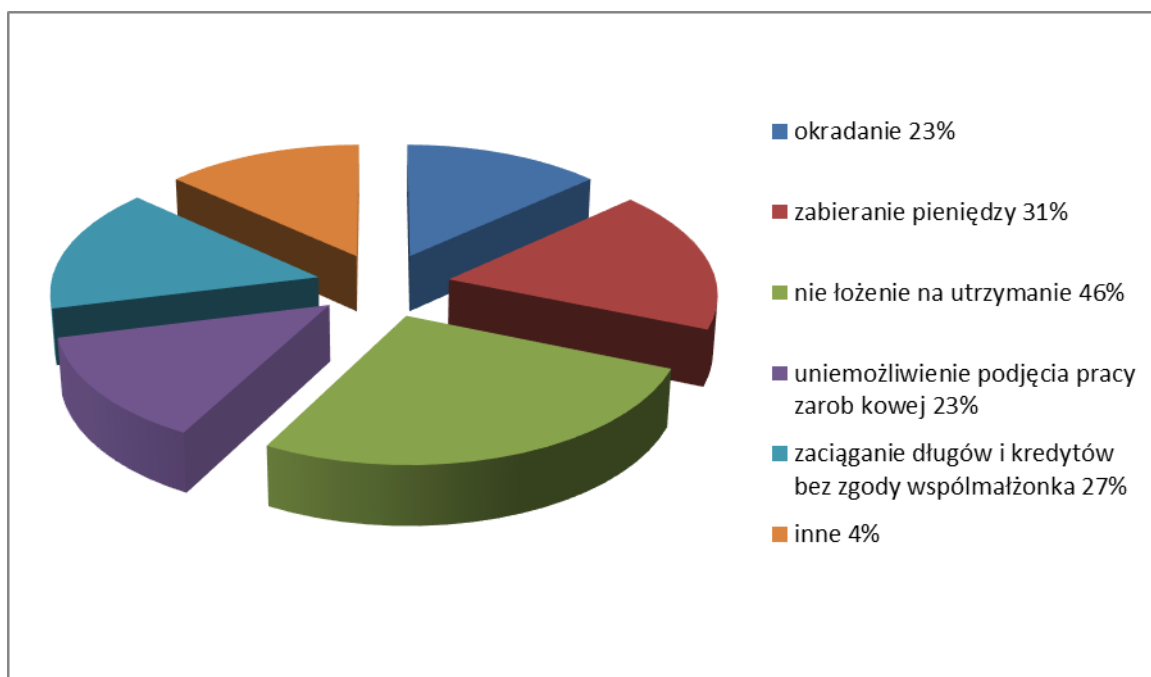
8. Jeśli była to przemoc psychiczna to na czym polegała (można było zaznaczyć kilka odpowiedzi)

9. Jeśli była to przemoc seksualna to na czym polegała (można było zaznaczyć kilka odpowiedzi)

10. Jeśli była to przemoc ekonomiczna to na czym polegała (można było zaznaczyć kilka odpowiedzi)

Powyższe wyniki ankiet jednoznacznie wskazują na fakt, że mieszkańcy naszej gminy doświadczają przemocy w rodzinie. Zadaniem służb jest wsparcie rodzin oraz podjęcie takich działań, które przyczynią się do zatrzymania przemocy. Długotrwała przemoc rodzi w ofierze określone skutki psychiczne: bezradność, wstyd, strach. Dlatego też pomoc na rzecz rodzin powinna iść wielotorowo. Z jednej strony oddziaływania prawne, a z drugiej psychologiczne. W każdym oddziaływaniu należy pamiętać o nie dokonywaniu wtórnego zranienia (np. oceniania, ośmieszania, wytykania dotychczasowej bezradności), które skutkuje wycofaniem się osoby. Najskuteczniej można pomóc poprzez wykorzystanie zasobów zewnętrznych i wewnętrznych osoby doświadczającej przemocy. Każdy człowiek ma prawo do bezpieczeństwa, nienaruszalności mienia i godności. Każde naruszenie tych praw może być ścigane przez prawo, pod warunkiem, że zostanie zgłoszone odpowiednim służbom (Policji, prokuraturze).

W gminie Więcbork od czerwca 2011 roku funkcjonuje Zespół Interdyscyplinary. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

1. Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku
2. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku
3. Biura Obsługi Oświaty Samorządowej w Więcborku
4. Szkół Podstawowych i gimnazjalnych z terenu gminy Więcbork
5. Posterunku Policji w Więcborku
6. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku
7. Zespołu Kuratorskiego Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Tucholi
8. Stowarzyszenia Aktywnych Społecznie w Więcborku
9. Ochrony zdrowia – NZOZ PROVITA Sp. z o.o. w Więcborku, Poradnia Leczenia Uzależnień
10. Prokuratury Rejonowej w Tucholi.

Wypełnienie formularza "Niebieska Karta-A" przez policjanta, pracownika socjalnego, przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia lub oświaty wszczyna procedurę. Powinno to nastąpić w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, a w sytuacji, gdy ten kontakt jest niemożliwy, bez udziału tej osoby. Formularz Niebieska Karta "B" otrzymuje osoba dotknięta przemocą w rodzinie, a w przypadku przemocy wobec dziecka rodzic, opiekun prawny lub faktyczny, osoba, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. Druk ten zawiera definicję przemocy, praw człowieka, informację o miejscach gdzie można uzyskać pomoc. Formularza tego nie przekazuje się osobie podejrzanej o stosowanie przemocy w rodzinie. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego przekazuje formularz "Niebieska Karta-A" pozostałym członkom grupy roboczej. Na posiedzeniu w obecności osoby zainteresowanej dokonuje się analizy sytuacji rodzinnej oraz wypełnia formularz "Niebieska Karta- C". Spotkanie grupy z osobą doznającą przemocy jest bardzo istotne dla podejmowanych w ramach procedury działań i ich efektywności. Osoba pokrzywdzona bowiem ma miejsce i czas, aby określić, jakie są jej potrzeby, jakie ma pomysły na zmianę sytuacji w której się znalazła. Ponadto, na tym spotkaniu, formułuje się wspólnie z osobą doznającą przemocy indywidualny plan pomocy. Zatem osoba doznająca przemocy ma wpływ na to, co dzieje się w sprawie jej rodziny. Jeżeli osoba doznająca przemocy nie przyjdzie na spotkanie nie wstrzymuje to prac grupy roboczej. Formularz NK D członkowie grupy roboczej wypełniają w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Tabela 1 - Ilość Niebieskich Kart

	2012	2013	2014	2015
Niebieska Karta A	85	71	57	64
Niebieska Karta C	69	67	52	53
Niebieska Karta D	54	45	31	24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZI w Więcborku

Tabela 2 - Instytucja wszczynająca procedurę NK

	2012	2013	2014	2015
Policja	75	58	44	56
Pomoc społeczna	10	13	13	8
Oświata	0	0	0	0
Ochrona zdrowia	0	0	0	0
GKRPA	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZI w Więcborku

Z uwagi na charakter wykonywanej pracy to funkcjonariusze policji w znacznej większości wszczynają procedurę Niebieskiej Karty. Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart jest wysoka. Ilość sporządzonych formularzy NK C i D, jest różnorodna z uwagi na brak podstaw prawnych aby zmotywować osobę podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie do stawienia na spotkaniu oraz podjęcia wobec niej określonych działań. Znacznie częściej osoby doznające przemocy przychodzą na spotkania, co jest równoznaczne z tym iż współpracują z przedstawicielami instytucji. Analizując posiadane dane można stwierdzić, że stosowaniu przemocy w rodzinie sprzyja nadużywanie alkoholu. Związek alkoholu z przemocą w rodzinie jest dość powszechnie znany. Sprawcy przemocy nadużywający alkohol winę za przemoc zrzucają na alkohol. Najbliższe otoczenie jest przekonane o słuszności tego argumentu ponieważ porównanie zachowania tej samej osoby pod wpływem alkoholu oraz na trzeźwo wypada na niekorzyść tego pierwszego.

Tabela 3 - Ilość rodzin z problemem alkoholowym- nastąpiło wszczęcie procedury

	2012	2013	2014	2015
Ilość rodzin	64	44	47	41
Ilość rodzin z problemem alkoholowym	55	33	39	36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZI w Więcborku

Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia od odpowiedzialności za popełnione czyny. Należy karać sprawcę przemocy i leczyć jego chorobę. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego kieruje osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że nadużywają alkoholu na Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku, która podejmuje określone działania.

Tabela 4 - Ilość wniosków skierowanych na GKRPA

	2012	2013	2014	2015
Ilość wniosków	36*	45	40*	36*
Ilość kobiet	4	2	0	5
Ilość mężczyzn	30	43	36	28

*nie stanowi sumy poszczególnych wierszy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZI w Więcborku

Powyższe dane wskazują, że kobiety dużo rzadziej nadużywają alkoholu. Prawdopodobnie dlatego, że to im przypisane są społecznie bardzo ważne role.

W sytuacjach, gdy rodzina dotknięta przemocą odmawia współpracy, jest bierna w procedurze członkowie grupy roboczej Zespołu Interdyscyplinarnego w Więcborku podejmują decyzję: o kierowaniu wniosku o wgląd w sytuację rodziny, o podjęcie leczenia psychiatrycznego bez zgody osoby zainteresowanej, odseparowanie ofiary od sprawcy. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie podejmuje się działania mające na celu zabezpieczenie dobra małoletnich.

Tabela 5 - Formy podjętych działań

	2012	2013	2014	2015
Wniosek o wgląd w sytuację rodziny	1	2	0	2
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	10	4	4	3
Wniosek do prokuratury	2	0	0	0
Wniosek o leczenie psychiatryczne bez zgody	0	1	1	1
Pismo do kuratora	0	0	0	4
Liczba odebranych dzieci z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	0	0	0	1
Odseparowanie ofiary od sprawcy przemocy – liczba osób	2	1	2	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ZI w Więcborku

Zadaniem pracownika socjalnego, przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia (której przedstawicielem jest m.in. lekarz, ratownik medyczny, pielęgniarka lub położna) i oświaty jest przede wszystkim poinformowanie osoby doznającej przemocy o formach i miejscach pomocy udzielnej osobom uwikłanym w przemoc, a także zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby dotkniętej przemocą. Dodatkowo przedstawiciel ochrony zdrowia winien poinformować osobę o możliwości

uzyskania zaświadczenia o rodzajach i przyczynach uszkodzeń ciała w związku z użyciem przemocy w rodzinie. Członkowie grupy roboczej mają za zadanie zdiagnozowanie sytuacji i potrzeb osoby doznającej przemocy jak i również podejmowanie działań na rzecz osób stosujących przemoc. Pracownik socjalny ma dodatkowo zapewnić schronienie osobie doświadczającej przemocy jeżeli wymaga tego sytuacja. W ramach procedury funkcjonariusz policji: udziela niezbędnej pomocy osobie doznającej przemocy, w tym dostępu do pomocy medycznej, podejmuje czynności chroniące życie, zdrowie i mienie, rozmawia z osobą stosującą przemoc o odpowiedzialności karnej, zabezpiecza ślady i dowody przestępstwa oraz podejmuje działania mające na celu zapobiec dalszym zagrożeniom mogącym występować w tej rodzinie (m.in. poprzez wizyty).

Zadania członków grupy roboczej w ramach procedury "Niebieskiej Karty":

- udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy,
- podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc (informowanie o konsekwencjach czynów, motywowanie do podjęcia terapii),
- opracowanie indywidualnego planu pomocy (który może ulegać zmianom wraz z rozwojem sytuacji).

Po wnikliwym przeanalizowaniu sprawy, udzieleniu pomocy Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego może zakończyć procedurę. Zakończenie to może odbyć się w dwóch przypadkach:

- ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Tabela 6 - Zakończenie procedury NK

	2012	2013	2014	2015
ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	23	42	35	20
rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	6	8	20	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZI w Więcborku

Rozpoznanie skali zjawiska przemocy na podstawie danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego w Więcborku, a tym samym danych instytucji działającym w ramach ZI nie daje pełnego zobrazowania skali tego zjawiska.

Często przemoc nie wychodzi poza próg domu. Trzeba również mieć na uwadze, że ofiarami przemocy w rodzinie są dzieci, które z reguły nie potrafią same poprosić o pomoc, a które rozwijając się w atmosferze przemocy nabywają negatywne wzorce zachowań i niejednokrotnie zostają sprawcami przemocy w rodzinie już jako rodzice.

2. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku jest jednostką organizacyjną gminy, realizującą zadania pomocy społecznej na szczeblu gminy, finansowaną w formie jednostki budżetowej. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Prawo do wsparcia udzielanego przez MGOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w aktach prawnych.

Poniżej przedstawiono powody (przyczyny) trudnej sytuacji życiowej, które determinują osoby i rodziny do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej (na podstawie ustawy o pomocy społecznej). Powody przyznawania świadczeń mogą współwystępować ze sobą, wobec tego nie sumują się.

Tabela 7 - Powody przyznania pomocy w ramach ustawy o pomocy społecznej

Powody trudnej sytuacji życiowej	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin - ogółem	625	669	620	592
Ubóstwo	343	372	343	297
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezdomność	4	3	4	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	38	50	54	36
Bezrobocie	334	360	317	277
Niepełnosprawność	297	308	291	286
Długotrwała lub ciężka choroba	369	399	362	361
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	135	134	126	119
Przemoc w rodzinie	45	45	23	20
Alkoholizm	105	122	98	95
Narkomania	1	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego	11	7	4	1
Zdarzenie Losowe	6	1	1	6
Sytuacja kryzysowa	4	2	4	4

Zródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MPiPS- 03

Dominującymi czynnikami przyznawania świadczeń z pomocy społecznej są długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie. Zwrócić należy uwagę na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w których występuje przemoc. Przemoc bardzo często ma swoje źródło w uzależnieniach. Jej ofiarami są głównie kobiety, dzieci oraz osoby starsze, niepełnosprawne.

Pracownicy socjalni na co dzień pracują z rodzinami borykającymi się z różnorodnymi problemami, w tym również z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy. To od ich profesjonalizmu i zaangażowania w pracę zależy prawidłowe zdiagnozowanie problemu.

Rola pracownika socjalnego w procedurze Niebieskiej Karty¹:

¹ Procedura „Niebieskie Karty” w praktyce; Lucyna Alagierska str. 55-56

- udzielanie kompleksowej informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- udzielenie kompleksowej informacji dotyczącej form pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc;
- udzielanie kompleksowej informacji o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- w zależności od potrzeb, zapewnienie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, schronienia w całonocnej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz udzielenie tym osobom informacji o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Pracownicy socjalni na rzecz rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie świadczą szeroko rozumianą pracę socjalną, która ma na celu poprawę funkcjonowania osób w środowisku społecznym jak i również ma zapobiegać pogorszeniu się ich sytuacji. Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywoływanie zmiany sposobu funkcjonowania rodziny. Należy zawsze mieć na uwadze godność osób i prawo do samostanowienia.

W strukturach Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku funkcjonuje Świetlica Środowiskowa „Uśmiech” w Więcborku. Przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 16 roku życia. Podstawowym celem działania Świetlicy Środowiskowej jest stworzenie dzieciom bezpiecznego miejsca i możliwości spędzania czasu wolnego od ryzykownych zachowań, a także doraźna pomoc w rozwiązywaniu podstawowych trudności funkcjonowania społecznego, szkolnego, osobistego i emocjonalnego. Świetlica jest placówką wsparcia dziennego, postępowanie z wychowankami ma charakter wieloaspektowych działań opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela 8 - Liczba dzieci uczęszczających do Świetlicy Środowiskowej w Więcborku, z uwzględnieniem dzieci z rodzin alkoholowych.

Łączna liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach		Łączna liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach		Łączna liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach		Łączna liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach	
2012		2013		2014		2015	
ogółem	w tym dzieci z rodzin alkoholowych	ogółem	w tym dzieci z rodzin alkoholowych	ogółem	w tym dzieci z rodzin alkoholowych	ogółem	w tym dzieci z rodzin alkoholowych
193	30	201	42	182	110	145	90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Świetlicy Środowiskowej w Więcborku

3. Punkt Interwencji Kryzysowej w Więcborku

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Działania w ramach interwencji kryzysowej polegają w szczególności na:

- pomocy w znalezieniu schronienia,
- ochronie ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc,
- rozpoznaniu sytuacji ofiar przemocy w rodzinie i opracowaniu planu pomocy przy współdziałaniu z innymi instytucjami,
- wspieraniu w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej,
- udzielaniu poradnictwa psychologicznego, socjalnego, pedagogicznego i prawnego,
- udzielaniu konsultacji wychowawczych,
- prowadzeniu terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,
- przeprowadzeniu diagnozy sytuacji dzieci i udzielenie im wsparcia, pomocy psychologicznej oraz specjalistycznej pomocy terapeutycznej,
- prowadzeniu działań mających na celu wzmocnienie.

Specjaliści zatrudnieni w Punkcie Interwencji Kryzysowej tj. pedagog, psycholog, specjalista psychoterapii uzależnień, świadczyli wsparcie na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej (zarówno ofiary przemocy jak i jej sprawcy), będących w stanie kryzysu lub na rzecz rodzin dysfunkcyjnych. Osoby korzystające ze wsparcia mogą liczyć na całkowitą anonimowość.

Tabela 9 – Liczba osób korzystających ze wsparcia w PIK-u

2012	2013	2014	2015
145	171	179	105

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PIK

4. Posterunek Policji w Więcborku

Na terenie gminy Więcbork za stan bezpieczeństwa publicznego odpowiedzialna jest Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim oraz Posterunek Policji w Więcborku. Bezpieczeństwo

publiczne jest ważnym elementem oceny skali rozwiązywania różnych problemów. Wysoki poziom przestępczości odciska dotkliwie piętno na funkcjonowaniu każdej lokalnej społeczności, w której ma miejsce. Intensywność oraz częstotliwość, z jaką występują zdarzenia przestępcze, mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność miast i gmin. Dlatego tak istotne jest przeprowadzenie adekwatnych działań prewencyjnych oraz operacyjnych i porządkowych, zmierzających w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Policjanci w toku wykonywania swoich obowiązków służbowych zobowiązani są do respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka. Mogą oni stosować jedynie środki przymusu bezpośredniego odpowiadające potrzebom wynikającym z określonej sytuacji.

Tabela 10 – Liczba interwencji podejmowanych przez Policję

	2012	2013	2014	2015
Liczba wszystkich interwencji	853	860	935	927
Interwencje „domowe”	71	63	143	186
Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia	73	67	14	42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Posterunku Policji w Więborgu

Analizując powyższe dane można zauważyć, że z roku na rok wzrasta liczba interwencji podejmowanych na rzecz rodzin. Można by pomyśleć, że wzrasta skala tego zjawiska, jednak można pokusić się na stwierdzenie, że jest coraz większa świadomość społeczeństwa. Osoby doznające przemocy są bardziej wyedukowane, a także bliscy i sąsiedzi zaczynają reagować, przestają myśleć, że to nie moja sprawa.

Tabela 11 – Liczba przestępstw na terenie gminy Więborg

	2012	2013	2014	2015
Liczba wszystkich przestępstw	308	257	251	216
Liczba przestępstw związanych z przemocą w rodzinie	4	3	2	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Posterunku Policji w Więborgu

Liczba przestępstw związanych z przemocą w rodzinie w stosunku do liczby wszystkich przestępstw stanowi niewielki odsetek. Bardzo często podyktowane jest to tym, że osoby doznające przemocy nie decydują się na składanie zeznań, a niejednokrotnie wycofują się z nich.

Rola policjanta w procedurze Niebieskiej Karty²:

- udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- podejmuje w razie potrzeby inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;

² Procedura „Niebieskie Karty: w praktyce; Lucyna Alagierska str. 76-77

- przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny oraz wzywa osobę wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;

- przeprowadza na miejscu zdarzenia w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;

- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

5. Podsumowanie diagnozy – wnioski dla służb pomocowych

Powyższe dane jednoznacznie wskazują, że problem przemocy w rodzinie dotyka także mieszkańców naszej gminy. Pracownicy instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie powinni podejmować **interdyscyplinarne działania** mające na celu jej zatrzymanie. Przemoc destrukcyjnie wpływa na życia człowieka. Stosowanie przemocy w rodzinie ma szkodliwy wymiar dla środowiska rodzinnego, jak i każdego z jej członków. Dlatego tak ważne jest zdiagnozowanie zjawiska w sytuacji kiedy jego eskalacja jest niezbyt silna. Często na pierwszy rzut oka trudno cokolwiek zauważyć. Wiele osób nie mówi o swoich problemach – mogą oszukiwać się, że wszystko jest w porządku, wstydić się lub nie mieć komu zwierzyć. Dlatego tak bardzo ważna jest obserwacja środowisk, z którymi się pracuje.

Oto kilka oznak, na które trzeba zwrócić uwagę:

1. na ciele osoby pojawiają się zadrapania, zasinienia, a na pytanie o ich pochodzenie otrzymujemy wymijającą odpowiedź np. potknęłam się,
2. osoba wydaje się zbyt zmęczona, jakby nie dosypiała,
3. wcześniej starała się dobrze wyglądać, a teraz jest zaniedbana,
4. porzuciła swoje dawne zainteresowania, zaczęła gorzej pracować, uczyć się, zaniedbuje sferę opiekuńczo – wychowawczą,
5. osoba spędza mało czasu z przyjaciółmi,
6. łatwo się stresuje, jest nerwowa,
7. zaczęła mieć problemy zdrowotne zarówno natury somatycznej jak i psychicznej,
8. agresywne zachowania (np. destrukcyjne napady furii, stosowanie przemocy wobec rówieśników) – dzieci,
9. odizolowanie się i unikanie (tworzenie sugestywnych fantazji obrazujących nierzeczywiste życie rodzinne) – dzieci.

To tylko niektóre przykładowe zachowania, które mogą nam pomóc w dostrzeżeniu problemu. Musimy pamiętać, że przemoc w rodzinie nie dotyka tylko i wyłącznie środowisk dysfunkcyjnych. Bardzo pomocne w diagnozowaniu problemu mogą być kwestionariusze oceny ryzyka występowania przemocy w rodzinie opracowane dla pracowników oświaty, ochrony zdrowia lub dla innych instytucji.

Przykładowe metody identyfikacji środowisk zagrożonych przemocą:

1. obserwacja, umiejętne wychwytywanie zmian w zachowaniu poszczególnych członków rodziny,
2. rozmowa, umiejętność wysłuchania, zrozumienia, nie ocenianie, nie krytykowanie, zebranie jak najwięcej informacji koniecznych do ustalenia stanu faktycznego, odczuć i oczekiwań klienta,
3. wywiad środowiskowy przeprowadzany przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania dający możliwość dokonania diagnozy sytuacji rodziny,
4. wywiad lekarski dający możliwość rozpoznania sygnałów świadczących o przemocy, diagnozowanie przemocy.

Każdy przedstawiciel instytucji, który zdiagnozował ryzyko występowania przemocy w rodzinie w pierwszej kolejności powinien podjąć działania wynikające z jego obowiązków zawodowych i możliwości oddziaływać, jakie daje instytucja, w której jest zatrudniony. Następnie należy podjąć współpracę z instytucjami, które mogą udzielić wsparcia (np. Policja, ochrona zdrowia, oświata, sąd, kuratorzy, GKRPA, pomoc społeczna). Podjęcie współpracy nie oznacza przejęcie kompetencji innych służb. Stanowi zaproszenie do współpracy dla specjalistów różnych dziedzin, po to, aby w procesie pomagania rodzinie wzajemnie uzupełniać się swoją wiedzą, doświadczeniem oraz możliwością podejmowania konkretnych działań. Celem przeciwdziałania przemocy w rodzinie powinno być zatrzymanie przemocy na etapie, kiedy nie wypełnia ona jeszcze znamion przestępstwa.

IV. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015 poz. 332 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2015 poz. 1286)
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 1997 nr 89 poz. 555 ze zm.)
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2015 poz. 2082 ze zm.)
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2016 poz. 224)
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. nr 209, poz. 1245)
10. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014r.).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Więcbork.

V. Analiza SWOT – problem przemocy w rodzinie

Opracowana diagnoza problemu przemocy w rodzinie, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Więcbork.

1. Mocne strony:

- a. dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny;
- b. znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami;
- c. dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- d. poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;
- e. kampanie społeczne;
- f. zjawisko nagłaśnianie przez media.

2. Słabe strony:

- a. niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy;
- b. brak zaufania ze strony ofiar przemocy do instytucji oraz strach przed opinią społeczną;
- c. ograniczone możliwości izolowania ofiar od sprawców przemocy;
- d. brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, policja, sądy, pomoc społeczna, oświata, służba zdrowia);
- e. zjawisko silnie zakorzenione w obyczajowości;
- f. małe zainteresowanie programami korekcyjno – edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Szanse:

- a. funkcjonowanie ogólnopolskich telefonów zaufania;
- b. zwiększająca się świadomość społeczna na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- c. możliwość skorzystania przez mieszkańców Gminy Więcbork ze wsparcia specjalistów w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Więcborku;
- d. zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową.

4. Zagrożenia:

- a. nasilenie negatywnych zjawisk: alkohol, narkotyki i inne środki odurzające;
- b. stereotypy dotyczące zjawiska przemocy;
- c. negatywne wzorce zachowań społecznych;
- d. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
- e. brak motywacji ekonomicznej dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych;
- f. brak konsekwentnych procedur dotyczących sprawców przemocy;
- g. skutki zjawiska są ponoszone przez jego ofiary i świadków latami, nawet po ustaniu przemocy.

VI. Cele i zadania programu

Cel główny: *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.*

Cele szczegółowe:

1. Koordynacja działań lokalnych podmiotów.
2. Wzrost oddziaływań profilaktycznych i edukacja w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy.
4. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie.
5. Podniesienie kompetencji służb realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VII. Harmonogram realizacji programu

Lp.	Cel szczegółowy	Zadania	Termin realizacji	Wskaźniki	Realizator
1.	Koordynacja działań lokalnych podmiotów	<p>1. opracowanie i wdrożenie na terenie gminy Więcbork systemowych rozwiązań w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <p>2. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie</p> <p>3. analiza danych statystycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy w celu diagnozowania skali zjawiska i monitorowania zmian</p>	2017 -2022 działanie ciągłe	<p>1. -liczba opracowanych dokumentów - liczba wdrożonych dokumentów</p> <p>2. -liczba opracowanych raportów dotyczących diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie</p> <p>3. – coroczne sprawozdanie z realizacji Programu</p>	<p>1. ZI</p> <p>2. ZI MGOPS</p> <p>3. MGOPS</p>
2.	Wzrost oddziaływań profilaktycznych i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie	<p>1. przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym</p> <p>2. publikowanie na stronie internetowej MGOPS w Więcborku informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej</p> <p>3. realizacja programów profilaktycznych, prelekcje dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców</p>	2017 -2022 działanie ciągłe	<p>1. - liczba opracowanych materiałów, - liczba rozpowszechnionych materiałów o charakterze informacyjno - edukacyjnym</p> <p>2.- informacje na stronie internetowej MGOPS Więcbork</p> <p>3. -liczba programów profilaktycznych, prelekcji - liczba osób uczestniczących w programach</p>	<p>1. ZI MGOPS</p> <p>2. MGOPS</p> <p>3. placówki oświatowe MGOPS – Świetlica Środowiskowa „Uśmiech”</p>

				profilaktycznych, prelekcjach - liczba zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców	
3.	Zapewnienie profesjonalnej pomocy osobom doświadczającym przemocy	<p>1. wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty”,</p> <p>2. zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie</p> <p>3. utworzenie i prowadzenie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie</p> <p>4. dalsze funkcjonowanie Punktu Interwencji Kryzysowej w Więcborku</p> <p>5. udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc - zgodnie z ustawą o pomocy społecznej</p> <p>6. świadczenia środowiskowe szczególnie w środowiskach osób starszych doświadczających przemocy, których stan zdrowia ogranicza możliwości korzystania z pomocy ambulatoryjnej</p>	2017 -2022 działanie ciągle	<p>1.-liczba założonych „Niebieskich Kart”, -liczba procedur zakończonych na skutek ustania przemocy w rodzinie</p> <p>2.- liczba osób, którym zapewniono schronienie</p> <p>3.- liczba utworzonych grup wsparcia, -liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia</p> <p>4.- liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów w PIK-u</p> <p>5.-liczba rodzin korzystających z pomocy tut. ośrodka z powodu przemocy w rodzinie</p> <p>6.- liczba osób starszych doświadczających przemocy w rodzinie objętych wsparciem pielęgniarstwa środowiskowej</p>	<p>1. ZI</p> <p>2. MGOPS</p> <p>3. MGOPS PLU</p> <p>4. MGOPS</p> <p>5. MGOPS</p> <p>6. ochrona zdrowia</p>

		7. udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom – ofiarom przemocy (rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo – wychowawcze, najbliższa rodzina)		7. –liczba działań podjętych na podst. art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - liczba dzieci, którym zapewniono bezpieczne schronienie	7. MGOPS
4.	Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie	<p>1.udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat konsekwencji prawnych stosowania przemocy</p> <p>2.motywowanie sprawców przemocy do podjęcia udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych</p> <p>3.kierowanie wniosków na GKRPA wobec osób nadużywających alkohol</p> <p>4.kierowanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk</p> <p>5.występowanie z wnioskiem do sądu w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie o zobowiązanie sprawcy przemocy w rodzinie do opuszczenia mieszkania</p>	2017 -2022 działanie ciągle	<p>1.liczba udzielonych porad, rozmów</p> <p>2.- liczba sprawców skierowanych do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych - liczba sprawców którzy wyrazili zgodę na udział w programie i w nim uczestniczyli</p> <p>3. liczba wniosków na GKRPA</p> <p>4. -liczba złożonych zawiadomień z art. 207 kk - liczba sprawców, którzy zostali ukarani za stosowanie przemocy w rodzinie</p> <p>5.-liczba wniosków kierowanych do sądu z art. 11a -liczba wniosków pozytywnie rozpatrzonych</p>	<p>1. ZI – grupa robocza</p> <p>2. MGOPS PCPR</p> <p>3. MGOPS</p> <p>4. ZI Policja</p> <p>5. ZI Policja</p>
5.	Podniesienie kompetencji służb realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1.zapewnienie możliwości udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego (wewnętrznego i zewnętrznego)	2017-2022 działanie ciągle	1.- liczba zrealizowanych szkoleń, -liczba osób uczestniczących w szkoleniach, - liczba osób podnoszących kwalifikacje (podniesienie poziomu wykształcenia, zdobycie dodatkowych uprawnień, kwalifikacji)	MGOPS Firmy szkolące

				w zakresie przeciwdziałania przemocy	
--	--	--	--	--------------------------------------	--

VIII. Źródło finansowania

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie mogą być:

- środki z budżetu Gminy Więcbork
- środki pochodzące z dotacji
- środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł.

IX. Adresaci i realizatorzy Programu

1. Działania Programu skierowane są przede wszystkim do:

- a. ofiar przemocy w rodzinie;
- b. sprawców przemocy w rodzinie;
- c. świadków przemocy w rodzinie;
- d. przedstawicieli instytucji i służb świadczących pomoc w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie;
- e. społeczności lokalnej.

1. Realizatorzy i partnerzy Programu

- a. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku
- b. Zespół Interdyscyplinarny w Więcborku
- c. Punkt Interwencji Kryzysowej w Więcborku
- d. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku
- e. Posterunek Policji w Więcborku
- f. „Stowarzyszenie Aktywnych Społecznie” w Więcborku
- g. NZOZ PROVITA Sp. z o.o. w Więcborku, Poradnia Leczenia Uzależnień w Więcborku
- h. Biuro Obsługi Oświaty Samorządowej w Więcborku
- i. Szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne działające na terenie gminy Więcbork
- j. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Tucholi
- k. Prokuratura Rejonowa w Tucholi oraz inni przedstawiciele niż ww. podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- l. Urząd Miejski w Więcborku
- m. Świetlica Środowiskowa „Uśmiech” w Więcborku – placówka wsparcia dziennego
- n. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku
- o. Stowarzyszenie Klub Abstynenta Razem Od Nowa.

X. Monitoring Programu

Monitoring Programu będzie odbywał się poprzez coroczną ocenę realizacji zadań. Sprawozdanie z realizacji Programu i osiągniętych efektów będzie integralną częścią rocznego sprawozdania z działalności Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku.

XI. Spodziewane efekty realizacji Programu

1. Zwiększenie dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
2. Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobie radzenia sobie z tym problemem.
3. Zmniejszenie o 20% liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są kilkakrotnie.
4. Podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. 40% z ogólnej liczby osób dotkniętych przemocą podejmie uczestnictwo w grupach wsparcia.
6. 20% sprawców przemocy weźmie udział w programach edukacyjno – korekcyjnych.
7. W przypadku 10% z ogólnej liczby rodzin dotkniętych przemocą (wszczęcie procedury NK) zaobserwuje się zatrzymanie przemocy.

XII. Zagrożenia realizacji Programu

1. Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie.
2. Brak współpracy rodzin w zakresie przezwyciężenia kryzysu.
3. Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach.
4. Bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.